

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hivatalos hirdetések: A n. m. kir. belügyminiszterium határozata értelmében a hivatalos hirdetések bérmentve és előlegesen beküldendő közlési díja 1875. év első napjától kezdve következőleg állapították meg:

Magán hirdetések: A 4-hasábos garmonsor első hirdetésénél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kinostári illeték minden egyes beíratásért 30 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Torontálmege népoktatása az 1884-85. tanévben.

—6. Egy szellemes és — kivételesen — alaposnak is elismert francia író*) az emberiség művelődéséről irt nagy munkájában egyebek közt azt a paradoxonnak tetsző állítást kockáztatja, hogy egy Perikles korabeli előkelő görög férfi a „műveltségnek“ hasonlíthatatlanul magasabb színvonalán állott, mint a jelenkor legnagyobb tudosa vagy művésze; s ezt azzal indokolja, hogy e kor műveltsége azért magasabb, mert végtelenül teljesebb, a tudomány és művészet minden ágaira kiterjedő s ezért megbecsülhetetlenül magasabb kincs volt birtokosára, mint ma, midőn még a legtekélyesebbek is csupa egyoldalú tökélyben igyekeznek elveszni.

Tagadhatlan, hogy ez eszmében nem van sok jogosult. De azért még sem értek semmi vágyat e tökéletes kor visszaidézése iránt; mert másrészt époló tagadhatlan, hogy a jelenkor által produkált szellemi tőkéhez képest még a görög műveltség fénykorának összes szellemi ereje is eltörpül; s hogy azok száma, kik a műveltség áldásaiban ma részeseülnek, a „műveltségnek“ nevezhető Perikles korabeli egyéniségek számához nem is hasonlítható, oly óriási e kettő között a differencia!

Az óriási különbség a szellemi munka mennyiségében korunk kiváló tulajdonsága és hervadhatlan érdeme. Általánosította, levítte a legalacsonyabb rétegekbe s ez által milliárdnyira sokasította az emberi szellem vívmányait.

*) Mindenki hitét és meggyőződését tiszteltem, de én részemről azért nem csak más országra, de Magyarországra nézve is szerezésnek tartanám, ha oly kivételesen alapos írói volna, mint franciaországnak. Szerk.

Azon intézmény, mely e mindenek felett nagybecsülendő munkát végezi, a népiskola és az egész népoktatási ügy épen e feladatának humanistikus és szellemi fontossága által közéletünk legkiválóbb tényezőinek egyikévé vált s nemcsak jogosulttá teszi, hanem egyenesen parancsolja a vele való foglalkozást.

Azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy midőn e köteleységünknek Torontálmege népoktatásügyével szemben eleget teszünk, minden kritikától eltekinthetünk.

Mert a siker, mely tantyunk érdeműs vezetésének, abbéli törekvésének koronázza, hogy közéletünk ez ágát minél magasabb színvonalra emelje, az alább közölt adatokból oly szembetűnően emelkedik ki, hogy nem érezzük magunkat jogosítva ahhoz hozzatenni vagy belőle elvenni valamit. Közöljük tehát a kir. tanfelügyelő által összeállított s a közigazgatási bizottság által a közköztudatügyi miniszterhez intézett jelentést egész terjedelmében.

I. Torontálmege területén a lefolyt 1884-5. tanévben volt összesen 82.163 tanköteles gyermek.

Összehasonlítván a tankötelesek számát az előbbi 1883-4. tanévi tankötelesek számával, kitűnik a tankötelesek száma az 1884-5. tanévben 437 szaporodott.

Feloszlanak a tankötelesek és pedig: a) kor és nem szerint: 6—12 éves fiu: 34.227, leány: 28565, 13—15 éves fiu: 9865, leány: 9506, összesen 82163.

b) vallás szerint: r. kath.: 40380, gör. kath. 2274, gör. kel.: 33868, helv. hitv.: 1260, ág. h.

evang.: 1486, moz. val.: 1175, összesen 82163.

c) nyelv szerint: magyar: 12912, német: 27898, szerb: 25287, román: 11232, tót: 2328, horvát: 1004, bolgár: 1486, összesen 82163.

A tényleg iskolába járókról:

a) az elemi mindennapi iskolába járt: fiu: 28142, leány: 23953, összesen 52095.

b) az ismételő iskolába járt: (ideértve az iparos és kereskedelmi iskolai tanulókat is) fiu: 7865, leány: 7077, összesen 14942.

c) felső nép és polgári iskolába járt: (ideértve a felső leányiskolai tanulókat is) fiu: 210, leány: 288, összesen 498.

d) magán intézetbe járt (elemibe): fiu: 39, leány: 268, összesen 307.

e) középiskolába járt: (gymnásiumi reáliskola): 9—15 éves fiu: 324, összesen 324, az összes iskolába járók főösszege 68166.

A tényleg iskolába járó tankötelesek.

a) vallás szerint: r. kath.: 36349, gör. kath. 280, gör. kel.: 26744, helv. hitv.: 1124, ág. h. ev.: 2676, mőzes hitv.: 993, összesen 68166.

b) anyanyelv szerint: magyar: 11548, német: 26571, román: 7846, szerb: 19144, tót: 1625, horvát: 446, bolgár 970, összesen 68166.

A hét anyanyelvcsoporthoz tartozó tankötelesek következő számban fordulnak elő: spanyol: 7, olasz: 4, cseh: 5.

Iskolába nem járt: fiu: 6086, leány: 7911, összesen 13997.

Összehasonlítván az 1884-5. tanévben az iskolába járó mindennapi és ismételő tankötelesek számát a megelőző 1883-4. tanévi számával következő arány mutatkozik:

A mindennapi tankötelesek közül iskolába járt a megelőző 1883-4. tanévben 81-19%, a lefolyt 1884-5. tanévben 83-78%, javulás 2-59%, (mindennapi tanköteles az 1884-5. tanévben 3263 több járt mint az 1883-4. tanévben.)

Az ismételő tankötelesek közül iskolába járt a megelőző 1883-4. tanévben 65-14%, a lefolyt 1884-5. tanévben 66-45%, javulás 1-31%.

A mindennapi és ismételő tanköteleseket összevéve iskolába járt a megelőző 1883-4. tanévben 83-79%, az 1884-5. tanévben 87-69%, javulás 3-90%.

A jelen adatok világosan tanuskodnak arról, hogy a szorgalmas iskoláztatás, a tankötelesek pontos összeírása és a büntetési iver alkalmazása, a közigazgatási bizottság és a kir. tanfelügyelő ebbéli intézkedésének dacára még mindig nagyon is hiányos.

Az okok nem változtak. Főoka ezen ténykörülménynek tagadhatatlan nagyobb részt a községek és ebből kifolyólag a szülők szegénységében rejlik, előbbieket ez okból a szükséges iskolaépületek és tantermeket sajátjukról felépíteni, utóbbiak pedig tanköteles gyermekeiket főleg a téli idényben a nélkülözhetetlen szükségesek ruhaneműekkel és tankönyvekkel ellátni nem képesek és végre azon szomorú ténykörülményben keresendő, hogy a legtöbb községi bíró — kevés kivétellel — a földművelő osztályhoz tar-

TÁRGYBA.

Egy hét az államfogházban.

I.

A balassa-gyarmati országúton, a szőke Dunától balra, Pest vármegyének régi határán faragott kőből épített diadalkapu emelkedik, amelyen át Maria Terezia királynőnk Budára, az ország fővárosába bevonulni — akart.

A hagyomány ugyanis azt beszéli, hogy a nagy királynő diszkocsija oly széles vala, hogy az építés által keskenyre tervezett kapunyíláson nem fért keresztül és így kénytelen volt a kiralynő és kísérete a kaput megkerülni és így vonulni be ős Buda várába. A hagyomány elfelejté, hogy az építész orrot kapott-e vagy rendelt?

A kapun túl néhány lépésnyire áll az országos feyintézet sárgára festett emeletes épülete, amely nyárspolgáriás arculatával épen-séggel nem teszi reánk azon benyomást, amit Dante pokláknak bejáratára irt szavak jelleme: Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate!

Bizony pedig ezen épület rejti magában a legnagyobb gonosztevőket, közel nyolczszázat, akik mindnyájan megérdemlik, hogy Dante pokláknak kilenczedik bolgájában, a pokol fenekén szilárdíjenek. Közel nyolczszáz feyengeny áll itt le bontlatteinek méltó büntetését, hogy megjavulva talán, a közvelitő intézetben át, avagy új bűnökre elkészülve, ismét visszaadassék a társadalomnak, vagy ha szerezencéjére a kegyes párták úgy akarják, a minden kiengesztelő, börtönnél sőtéltebb sírnak.

E szomorú épület előtt kell megállanunk, hogy a feyintézeti, egyszerűsámd államfogházal igazgató urnal jelentkezzünk az államfogházba felvétel végett.

Csudar, ólmos esőben döcögött bérkocsink Vác országoserte híres kátyuin keresztül, jószándék helyett rossz kövel kirakott uton;

rozoga kocsink majd kilökött öndönmagából, míg végre, mint Jónást a czethal, kitalált benünket, asz hogy jó magamat, a feyintéscettel szemközt levő államfogház előtt.

A kocsiha fogott Rozinante nyakára akasztott ökörkolomp végre elnémult és nagy sokkenéssel megálltunk az államfogház kapuja előtt, meghuztam a csengtyüt és kértem bebocsátást.

„Fekete Hunyor vagyok, páros-bajos viaskodásért egy hétre elítélve; — mutatóm megmagam a jó arczu, veres sapkás felügyelőnek.”

„Engedelmet kérek, nincs még utasítás tekintetes urat befogadni; tessék átíradni a nagyságos igazgató urhoz”, — feléle a veres sapkás Czerberus meglepő udvariassággal. — „Holmiját azonban méltóztatsek lerakni.”

A feyintézeti épület kapusa előzékenyen felkísért az igazgatóság irodájába. Rengeteg terem, körkörül nagy irományszekrényekkel; óriási puluisok, telerakva tömésen jegyzőkönyvekkel. Az egyik asztalnál nyájas arczu irt ember olvassa a velem együtt érkezett reggeli lapot, a másik asztalnál egyenruhás őrmester elmélyedve dolgozik a mindenféle „nap”, „reggeli”, „esti” jelentés uivesztő számadatai közt petroleum-lámpa halványodó világánál és unott arczáról látzik, hogy ő tartotta az éjjeli inspecciót.

Az igazgatósági titkár urnak — ő ama szelid képu irt ember, — bemutatom magam, ő a legnagyobb udvariassággal vessi le zuzmarás téll felöltömet, helyet kínál és figyelmest, hogy az igazgató ur ő nagysága még a boldogok álmát alussza és csak ugy kilencs óra táján fogad látogatókat. . . .

Rövedevez szemlégettem a tömérdek protokollumok czimlapjait, amelyekben én is mint statisztikai anyag fogok szerepelni és álmos füllel hallgattam a jelentést tevő örök katonás szavát, melyre még katonásabb parancs volt a mogorva válasz. . . . Eltűndöttem a feyintézet udvarán reggeli sétájukat tevő pulykákon, akik boldogan élvezték szabadságukat, míg a saakácsnő végérvényes ítélete a kegyelmi tanács mellőzésével konyhakés általi halálra fogja őket ítélni. . . . Ő ti boldogok, ti nem magolátok a halál- és fogságbüntetés esaficramitót elmelelti, hanem megnyugosztok sorsotokban; ti nem töprenkedtek afölött, kinek van igaza: Naumann a k-e, aki azt mondja, hogy a párbaj maga a becsületesség a halálmegvetésével bizonyítva, avagy Rousseau a k, aki úgy vélekedik: a párviald hőbortos ötlet, mely a feygházi zubbonya öltözve akarja a becsületet védelmezni? . . .

A szomszédos szoba závarjában szörren a kulcs, a titkár bejelent és . . . ott állok a hatalmas igazgató előtt. Megakadt tekintetem az íróasztal fölött függő, keresztre feszített megváltó gyönyörű képen és vártam ajkairól a megváltás magasztos ígét. . . .

Ha a szemek a lélek tükröi, ha a tiszta redőtlen homlok nem csal, akkor Kovách Ernő, az igazgató, nem tábornok, ki alatt a bunöncök (s akadémiák!) egész hadserege áll, hanem jószágos atya; alakja magas, impozáns, túl van az élet derekán, galambösz haja, bajusza és kis Esparteroszakálnak, kissé görnyedt termete tisztességet lehelnek és tiszteletet parancsolnak; hangja halk, de nem erély nélküli; oly gyengéden, oly szelíden szól, hogy egy pillanatra azt képzelnéd, te vagy az igazgató és ő a szegény elítél.

Ugy beszélt velem, mint fővárosi vendéglős szokott fejedelmi vendéggel, aki ép most készült egy drága lakosztályt elfoglalni; majdnem siránkozó hangon kitérőzködött, hogy mi volt párbajunk oka és vajjon a sértés érdemes volt-e arra, hogy emberéletet tegyünk hockshára s csak midőn elbeszéltem, hogy sem emberben, sem marhában nem esett kár, derült föl ismét homloka.

Midőn átnyujtá az államfogházi rendtartást és jószágos, atyal hangon magyarásd meg jogaimat és kötelességeimet, én, aki az ördög bibliáját forgatni szoktam, komoly arczuccal kérdezem a jó öreget:

„Magas kormányunk, aki atyáskodó figyelmét a jókra és gonoszokra egyaránt árasztja, gondoskodott-e különösen arról, hogy a szegény államfogoly (Staatschneepf) kedélye

el ne vaduljon? gondoskodott-e virág- és márdártenyésztésen kívül szórakoztató eszközökről, tesszem azt piquet-, kalabrisz- és . . . ferbliről?”

A tisztes aggyastán még e kérdésemre sem ölt fel hivatalos ábrázatját, hanem nyugodtan felelt:

„Az is szabad, csak akadjon hozzá kompánia — ottbenn.” . . .

Mélyen meghajtam magam a derék férfiu előtt, akit a kormány méltán helyezett át ide llaváról; akiről csak dicserétest hallottam; humánus eljárását sengi mindenki a legvadabb szoczialistától az elvetemült Pospischilg. . . .

Az államfogház legszebb, legjobban fülő, legbarátságosabb szobáját rendeztette be számomra és mint barátjától bucsuztam el s mentem, hogy rezidenciámat elfoglaljam.

Az államfogház csinos, polgárius kinézésű ház, három utczai és egy tucsat udvari szobával; nem e czebra volt szőnye, hanem hihetőleg valamely tönkrement kis földes ur lakása volt. Azt a benyomást teszi az emberre, mint egy kisvárosi vendégfogadó, azzal a saembetűnő különbséggel, hogy mint odaát is, udvar, ajtó, ablak, falak, lépcsők csakugy csillognak a tisztességtől. . . . Hátát adának az istennek, ha mindenütt ily komfortot, ily rendet, ily pontos, figyelmes kiszolgálást találunk vidéki „hoteljeinkben!”

A szobák szárazak, egészségesek; a kalai vasgyárból került kályha csakugy okádja a meleget; a szobák butorzata áll egy vas-ca-valetteből, egy hettős ajtaju szekrényből, egy mosdó asztalból, három székből, egy veres terítővel bevont asztalból és — csengetyű-zsinorból, melyet azonban a legstrogösebb — vessély esetén szabad megrántani.

A ház mestere, majordomusa, Chám bor János, nem a frohsdorfi trónkövetelő atyafiságából, hanem jóraváló zolyomgyeiei tő, aki 48-tól kezdve végig szolgált minden regimét, beszéli a monarchia minden nyelvét tótos kiejtéssel, fölülte a katonaságnál az őrmesterségig és most, mint államfogházi felügyelő, gondoskodik a rendről és esendről,

tozván, a kellő érzék és műveltség hiányában feltűnő lanyhaságot, közönyös-séget tanúsítanak a közoktatás iránt, a mennyiben a mulasztó szülők irányában a fennálló törvényeket vagy éppen nem, vagy ha igen, nem oly mérvben alkalmazták, mint azt a fennálló törvények intentiója kötelesegtüké teszi és így még mindig — dacára annak, hogy az osztályok évenként szaporítottak, nem éretelt el azon végcél, mely végcél az összes tankötelesek iskoláztatását szabja előnébe.

Tanuskodik ebbeli állításunk mellett azon 13997 iskolába nem járó tanköteles gyermek, de azon ténykörülmeny is, mely szerint az 1884-5. tanévben 759853 félnapi mulasztás jelentett be; ezekből 746441 felmentetett, 13412 pedig pénzbürségben marasztaltatott el.

Pénzbürség címén kiszabott frt 6134 frt 21 kr., ebből behajtatott 1724 frt 20 kr., be nem hajtatott 4410 frt 01 kr. A pénzbürségben elmarasztalt 13412 eset nem félnapi mulasztás, hanem személyi.

A kiszabott pénzbürség nagyobb része a kerületi szolgabírák idevágó jelentéseik szerint a lakosság szegénysége miatt behajtható nem volt.

A befolyt büntetési pénzüsszegekből fordítottak:

- 1) iskolai könyvtár gyarapítására 103.10
- 2) szegény tanulók segélyezésére 228.90
- 3) taneszközök beszerzésére 187.—
- 4) iskolai czélokra tökesített 1205.20

Az iskolák évi jövedelme:

ez származtatik: készpénzben 337023 frt, terményekben és pénzértékre véve 51178 frt, összesen 420201 frt, ingatlan vagyonnak értéke 365553 frt, jövedelme 15433 frt, tőkepénznek összege 361794 frt, kamata 27447 frt, tandíjból 27696 frt, állami segélyekből, mely tesz évenként 42546 frt, községi 164308 frt, egyházi 118640 frt, egyéb forrásu 24131 frt, összesen 420201 frt.

Az iskolák évi kiadása:

A tanítók javadalma: rendesekké 322020 frt, segédoké 650 frt, fűtésre, tisztogatásra, kisebb javításokra 41595 frt, tanterem felszerelésére 6959 frt, szegény gyermekek segélyezésére 3842 frt, egyéb kisebb szükségletekre 30014 frt, tökesítés vásárlás építkezésre 15121 frt, összesen 420201 frt.

2. Uj iskolák és uj osztályok felállítás.

Az 1884-5. és az 1885-6. tanév elején és folyamában következő uj iskolák és tanosztályok lettek életbeléptetve:

a) uj állami iskolák:

Hertelendfalva, Nagy-Györgyfalva, Gyurgyevó, Homolitz, Bánát-Ujfalu, Uzdin, Dollova, Czrepaja, Dobricza, (elemi

nyitja a kaput a ki- és bekiváncokozóknak, hogy — miként sérgült okmányait mutogatva, büszkén mondja, — két év mulva, negyven évi hű szolgálata után sűrű egye a penzió kenyert).

Hát te, jó öregem, Bisztricsán, hogy énekeljél meg téged?

Ha Viktória angol királynő volnék, könyvet írnék rólad; ha don Quijote volnék, megtennék Sanchs Pansámnak; ha keleti fejedelem, kineveznék főúrnóchnak; ha Vilmos császár, ruhátlam főúrnóchnak! ... Most érd be avval, hogy kinyomatom nevedet örök időkre emlékül; érd be hercegi borsávalommal, amiért szabad napodon tele iszod magad pálinkával!

Hűségesebb, pontosabb szolgálattévő lettek még nem ismert Európa. Noha bagózás a nemes szenvedélye, az elhajtott szivarcsukát, ha lelke megáskad, sem bántja; minden gondolatát kitalálja; ő számra hordja be szobába a fát és majd kizúzel odvadból; folyton azon tőri fejt, mivel édesítse haragos sorsodat; pedás, mint egy minisateri tanácsos. Ő a táblaterít, ételhordó és étékfogó s jölehet könnyen tehetné, sohasem tapasztaltam, hogy a főzélőkről leette volna az aullagot. Fárdatatlan, mint egy ivagónó; hű, mint az eb és tisztességűd, mint afele tő.

Önkénytelen remeteségéd első napján meglatogat a vendégios is, kerek képu, potrohok német, akin meglátszik, hogy ő saját magának legjobb vendége.

De Rohrkopf uram nemcsak a maga jóvoltáról gondoskodik, hanem bőven, tisztességesen látja el kosztosait is. Az ő jelszava: multum et multa! Porhanyóbb beafsteakot, ramsteakot és filét nem kapsz sem Sachernál, sem a Trois frésnél és ami fő: olcsón. Egy forint negyven krajcár egy napi élelem ára és ebben már benn van hat deci bor (abból a csömöri karzósóból) és a finanziaozás összes költségei. Ajánlom az emberséges és élelmes élelmészöt a bolgár főintendantura figyelmébe!

Fekete Hunyor.

iskolák), Nagy-Kikinda, Pancsova, (felső leányiskolák).

b) uj községi iskolák.
Porgány pusztán gróf Nákó Kálmán által a nemeslelkű gróf nemcsak valóban nagyszerű minden tekintetben megfelelő díszes iskolaépületet épített, de az iskola összes évi szükségleteit is sajátjából fedezi és végre Szerb-Szent-Péter-Szerb községben.

c) uj magán iskola:
Nagy-Kikindán a gőzmalom-társulat által.

d) uj osztályok következő iskoláknál.
Czrepaja (községi), Bótos (községi), Nagy-Becskerek (községi), Zsombolya (községi), Zichyfalva (községi), Rudolfsgnad (községi), Szóreggh (gör. kel.), Nagy-Kikinda (gör. kel.) Nagy-Becskerek (gör. kel.), N.-Becskerek (izr.), Hertelendfalva (állami), Nagy-Györgyfalva (állami), Német-Czernya (r. k.), Jarkovátz (községi), Tomasovátz (községi), Petrovoszelló (községi), Szeleus (községi), Nagy-Kikinda (felső állami leányiskola), Pancsova (felső állami leányiskola), Pancsova (állami polgári iskola), Pancsova (községi), 3 uj tanosztály.

Megjegyzendő, hogy az 1885-6. tanévben létesített uj iskolák és tanosztályok száma az 1884-5. tanévi statisztikába felvéve nem lettek, mert ezek a jövő évi statisztikába lesznek felvéve.

e) uj iskolaépületek épültek:

Dobricza (állami), Nagy-Györgyfalva (állami 2), Hertelendfalva (állami), Szerb-N.-Szt. Miklós (róm. kath.), Josefova (községi), Szeleus (községi), Török-Becse (óvoda), Uzdin (állami). Zsombolya (községi) Czrepaja (községi). Ezen adatok szerint életbeléptetett 14 uj iskola, 16 uj tanosztályal, ehhez számítván a már létező iskoláknál megnyitott 24 tanosztály, összesen 40 uj tanosztály lett életbeléptetve, uj iskolaépület épült 11.

(Folytatás következik.)

VIDEKI LEVELEZÉS.

Hertelendfalva, 1886. jan. 20.

Tekintetes szerkesztő ur.
Virágzásnak induló községünkbe nemcsak a farkasok, hanem egy másnévad állat merészelt beutanni a lábát, ez pedig senki más mint a Turóc-Szt-Mártonban megjelenő „Narodni Hlasnik” magyar faló és a magyarság ellen izgató töl laposka.

Nem szükséges megmagyaráznom, hogy mily megbontáráhozott szült ezen lap hivatalos lakodása községünk hazafias töl ajku lakosainak, mely ugyancsak agyarkodik a magyarság ellen.

Együttal van szerencsém alant egész terjedelmében közölni azon levelet, a melylyel a küldött lapok visszaküldettek a töl szerkesztő zatyafának Ambro Pietro urnak: „T. szerkesztő ur! A szerkesztés alatt megjelenő „Narodni Hlasnik”-féle folyó évi 1-3. számú laposkáját nem csekély csodálkozásunkra minden előfizetés nélkül kaptuk, e laposkákba betekintve azt látjuk, hogy legszentebb tendenciája a magyarosodás és magyar testvéreink ellen izgatni, cséjja pedig hogy belénk is ily elvet oltsón, a midőn a hozánk tola-kodott lapját imitt mellékelve visszaküldjük, bátrak vagyunk uraságodat egész komolyan figyelmeztetni, hogy a magyarság elleni firkálásra nálunk nagyon rossz talajra talált, mert tudja meg azt, hogy mi és Torontál-megye összes töl ajku lakosai büszkék vagyunk arra, hogy e hazának hű fia vagyunk, voltunk és maradunk, ott voltunk 1848-9-években a hol minden jó fia e hazának vérvével küzdött a magyar haza és a magyar alkotmányért és így valóban megbontáráhozunk, hogy hazafiatlan lapja békés hajlékunkba betolakodik és hazafias érzelmünket fel akarja izgatni. Undorral utasítjuk vissza lapjának a magyarosodás elleni izgatását, annál is inkább, mert ha van e hazában nemzetiség a ki a lovagias magyar nemzetnek hálaival tartoznak, első sorban mi tölök vagyunk azok, mert eltekintve, hogy korlátlanul élvezzük ez ország minden jogát egyformán a magyar honpolgárral, azonkívül néktek felső magyarországi töl testvéreinknek, kik hálaállással árasztják el az egész országot különös privilegiumot osztogat a magyar kormány, mint ha kedvezőbb gyermekei volnánk a közös anyának.

Tudja meg végre, hogy a mi a magyarosítást illeti, legforróbb óhajunk, hogy gyermekeink legyenek jó hazafiak, értsék a magyar állami hivatalos nyelvet, hogy ne legyenek részorvulva a „Narodni Hlasnik” oktatására és tanácsára, hanem ók legyenek oktatói, tanácsadói és hivatalnokai a nemzetünknek.

A midőn ismételve kérjük, hogy minket lapja tola-kodásával megkíméljen, maradtunk Hertelendfalván, 1886. évi január hó 18-ik napján

tisztelettel
következzék az aláírások.
Igy lett a „Narodni Hlasnik” száma a községünkben kitéve, — azon általam jól is-

mert urat pedig, a ki ezen magyarellenes lapot nyakra főre ajálgatja vidékünkön és a ki a szerkesztővel a címetek tudatja, kérem, hogy foglalkozzon nemesebb dolgokkal, és alkalommal megkímélni óhajtom a nyilvánosság előtt, de ha ezen elvben tovább fog haladni, még a farsang idején alatt leázoztatni fog.
Ss. I.

HIRHARANG.

* Felvilágosításul A „Torontál” ez évi 3-ik számanak vezércikkében a többek közt ez a passus is olvasható:

„A n.-kikindai rendeltetések dobra útében, a jelzett lapnak a botrányok kezelésében ismeretes animositása mellett, még sokkal szembeütőbb az az aljas perfidia, mellyel — miután annak közzététele másként alig véleményezhető, — valamelyik hűtelen hivatalnok, ez affaire vonatkozó, egyes még eléggé meg sem vitott síkhasztás vagy lopásnékét meg sem állapított adatokat, a botrányokra falánk közönség most mindég éhes gyomrának átszolgáltatta.”

Mi természetesebb mint az: hogy időszakunknak a fellevéseket bőven termő talajából azonnal felütöttek néhány fejüket, a kik a jelzett perfidiával ezt vagy amaz vádolták.

Mint egy N.-Kikindáról nyert baráti sorokból értesülünk, az indokolatlan gyanúsítás piszkos ajka, egy olyan szolgabírói hivatalnok nevéit is hangostatta, a ki e részben tökéletesen ártatlan.

Mi általánosságban róttuk meg ezen sarkantyatlan lovag piszkos eljárását, mert ha ismerődök, nem kíméltek volna a nyomda festéket, őt megnevezni.

Lette legyen ő bárki, mi csak éreztetni akartuk vele tettének aljasságát.

— a.

* Jótékony czélu adomány.

A helyben létesítendő városi menház javára Szalay József ref. lelkész ur, Weisz Manó ügyvéd ur adományaként 5 frtot, saját adományaként pedig 2 frtot és így összesen 7 frtot tett le gyümölcsözőleg leendő kezelés végett. Mi a n. é. közönségnek szál hozatik becses tudomására, miszerint a fenti összeg az érintett czél javára a városi pénztárnál bevételeztetett. S midőn a fenti összeget ez uton nyugtatom, egyben fogadják a nemes adományozók szives adományaikért hálás köszönetem nyilvánítását. — N.-Becskereken, 1886. évi január hó 26-án. Kulifay Lajos, polgármester.

* Felhívás. Tisztelettel kérjük mindazon m. t. urakat, kik a „Torontál”-megyei magyarnyelvtérjesztő és közművelődési egyesület választmánya és későbbben igazgatóságától az egyetbe való belépésre felhívást kaptak, sziveskedjenek az azal kapcsolatban kézbesített „Aláírás ivet” minél előbb az egyesület igazgatóságához még akkor is beküldeni, ha talán nem sikerült volna is aláírásokat szerzeniök. Az egyesület nem kezdhet meg addig tényleg működését, míg a beküldött aláírásokból a tagok száma iránt nem tájékozhatje magát. Szótküldetett 1987 felhívás és aláírás iv s ez ideig még csak mintegy 25 darab érkezett vissza; tehát az egyesület érdekében ismételnünk kell kérésünket. Nagy-Becskerek, 1886. január hó 21-én. Rédl Ferencz, v. titkár. Steinbach Antal, kir. tan. igazgató. — (Tisztelettel felkértnék a Torontál-megyében megjelenő összes hírlapok, sziveskedjenek e felhívást becses lapjaikba átvenni.)

* Halálozás. Ittebei Kiss Miklós és Elemér birtokos édes anyja, némethi Damaszkín Helena urnó 17-én meghalt. A boldogult magas koru nő emléket számos jótett hirdeti. Elhunytát bizonyára számosan fogják fájlalni Délmagyarországon, hol széles körökben ismert és tisztelt nő volt. Hült tetemeit f. hó 25-én Katalinfalvára szállították, hol a családi sírboltban elhelyeztetett. E család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Ittebei Kiss Miklós, neje szül. Schrat Katalin és fiuk Antal, Ittebei Kiss Elemér, neje szül. ebceki Blaskovich Gizella és leányuk Clemence, valamint némethi Damaszkín János, fájdalomtól szívvel jelentik, anyjuk, illetőleg anyósuk, nagyanyjuk és testvére óv. ittebei Kiss Miklós né szül. némethi Damaszkín Ilona úrnőnek Bécsben f. hó 17-én, reggelt 7 órakor, hosszú szenvedés után bekövetkezett gyászok halálát. A boldogult hült tetemeit folyó hó 20-án délelőtti 11 órakor, a Bécsi görög k. vallásu (Fleischmarkt) templomban fognak beszenteltetni, és f. hó 25-én a bega-szent-györgyi g.-k. templomban törtéendő beszentelés után, a katalinfalvi családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Bécs, 1886. január 18-án. Béke hvairal!

* Carneval. A nyomoron segített, vállalkozott a bánátujfalvi tanstestület, működővelök szives közreműködése mellett szegény tanulók javára, egy táncszal összekötött hangversenyt rendezni, mely mondhatni az itteni viszonyt tekintetbe véve f. hó 16-án fényesen sikerült, mert a sok és szándékosan utba gördített áldosatot követelő akadály legyőzése után mégis 63 frt 70 kr. jutott a nemes czélu. De halljuk a műsort.

1. „Sängerlose”, kar Kwiatkowsky-tól, énekelte a „Franczfelder Männer-Gesangverein.” Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a fiatal dalárda derekasan megállta helyét. Csak bátran előre. A közönség viharos tapsban fejezte ki megelégedését.

2. Nyitány Heroldnak „Zanya” című dalművéből, zongorán előadta Oka Mileva kisasszony, ki is mélyen átértelt játékával igazi élvezetet szerzett az éljenző hallgatóságoknak.

3. „Visul men” bariton solo, énekelte Gáspár János ur, zongorán kísérte Dr. Popné. Gáspár ur ezen első nyilvános fellépése alkal-

mával szép terjedelmű kellemes hangjával meghódította a közönséget, mely tetszésének fre-netikus tapsban adott kifejezést.

4. Duna hullámok (Valurite Dunare) keringő Ivanovits-tól; hegedűn játsza Knoll János ur, zongorán kísérte Dr. Popné. Knoll ur játéka által, mely a valóban pontos zongora kíséret mellett különösen kidomborult, valódi művészetet szerzett a művelt közönségnek.

5. Gesellschafterlied, kar Hoffmeister-től, „Franczfelder Männer-Gesang-Verein” ezen érzéssel előadott énekét a hallgatóság éljén-zéssel fogadta.

6. A szép szerbnő (La Belle Serbe) zongorára Löffler-től. Ezen nehéz futásokban gazdag hangversenydarabot Oka Darinka kisasszony oly mesterileg játszotta, hogy a közönség mindig feszült figyelemmel hallgatta és utóljára riadó tapsviharban fejezte ki megelégedését.

7. „Das Lied”, kar Spohstól, előadta a „Franczfelder Männer-Gesang-Verein.” Ezen szép variációban gazdag dallal a derek dalárda olyan összhangsatosan énekelte, hogy a lelék-sötét visszafójtott volt hallgatóság határt nem ismerő „éljenek”, „hogy volt” kiáltásokkal megismételtette a dalt.

8. „Carneval de Bucarest” Lorenztől, zongorán előadta Dr. Popné. Dr. Popnéban egy gyakorlott koncertistánál volt szerencsénk megismerni, ki a szép és nehéz darabot minden nehézség nélkül mély érzéssel játszta el, mi a közönség kiváló teiséss nyilvánulásait érdemelte ki.

9. „Esti-ker” Kreutzertől, „Eji szállás Granadában” című dalművéből, énekelte a tanstestület. A kar mely — mivel több tanító urnak tetszett közreműködni, néhány műked-velő urral egészítette ki magát és minden igyekezetét arra fordította, hogy az épületes dalnak szép változatát érvényre emelje, mi sok tekintetben sikerült is.

Említenünk nem kell, hogy az utolsó dal elhangoztával a pezsgő füstalag azonnal táncsra kerekedett, melynek csak a hajnali pír vetett véget.

* Kémutatás. A f. hó 16-án Bánát-ujfalván tartott hangversenyen a következő hölgyek és urak eszközöltek felülizetést: Sig-mund József 6 frt 50 kr., Oka Péter 3 frt 50 kr., Jovanovics Pal 3 frt 50 kr., Dr. Pop Sandor 2 frt, Oka István 2 frt, Knoll János 2 frt, Klenysay Mari urhölgy 1 frt 50 kr., Neagoie Janos 1 frt 50 kr., Jovanovics Olimpia urnó 1 frt 20 kr., Popovits József 1 frt, Malicza 1 frt, Ivanitz István 1 frt, Rehak Béla 1 frt, Császár Ferencz, Nikoics Sandor, Lóbl Antal, Lóvi Jakab, Jovanovics Mihály, Zega Szilárd, Jovanovics Szvetozár, Györfly Gabor, Almos urnó, Nika Antal, Rehak Lukács egyenként 50 kr., Gonby et Lusty 40 kr., Mihuta Wohanka, Jakab Károly, Weiss Antal, Patai Lajos és Klempai Elek egyenként 20 kr., Jovanovics Mihály és Gugulian László 10-10 kr. Ugyan ezen czélu postával vettünk: Jaszenovics István urtól 3 frt, Baluozsán János urtól (Pancsova) 5 frt, Reskoletz László urtól (B.-Ujfalu) 3 frt és Bontilovics Gusztáv urtól (Uzdin) 2 frt. Fogadják ezen nemeslelkű emberbarátok a tanstestület hálás köszönetét.

* Köszönetnyilvánítás. A Bánát-ujfalván f. hó 16-án segény iskolás gyermekek javára rendezett hangversenyen kész-séggel közreműködött tisztelt hölgyeknek és uraknak, nevezetesen Dr. Popné urnőnek, Oka Darinka és Mileva kisasszonyoknak, valamint Knoll János urnak és a Franczfelder Männer-Gesangverein-nak ez uton is forró köszönetét nyilvánítani kellemes kötelességének tartja a rendező-tanstestület.

* Köszönyölés. A „zsombolyai takaré- és hitelegylet” f. hó 25-én délelőtti 10 órakor tartotta meg az évi rendes közgyűlést a „Schaff-szálló” nagy termében. A nagy számmal jelen volt részvényesek Leitch Antal polgári iskolai igazgatót elnökke, Gesztessy Jánost királyi közjegyzőt pedig jegyzőnek egyhangulag választottak meg. Az üzleti kimutatás a legörvendesebb adatokkal lepte meg a közgyűlést. Az alig négy és fél év előtti csakis 30.000 tőkével alapított ifju intézet mult évi bevételei 2,441.446 frt 93 kr., a betétek 212.201 frt 55 kr., az összes forgalom pedig 4,869.838 frt és 41 kr képviselnek. Az elért tiszta jövedelem 6924 frt 53 kbrban lett kimitatva. Az ifju, erőteljes intézetnek ezen valóban rohamos fejlődése a legvilágosabban bizonyít Schmidt Antal igazgató rendkívüli szakértelme és fárdatatlan tevékenysége mellett. Kiváló érdemeit a kimitatol-fényes eredmény által meglepett közgyűlés nem csak az által jutatta elismerésre, hogy az igazgatóság felolvasott évi jelentésének majdnem minden egyes tételét helyeslé éljén-zéssel fogadta, hanem — és ezt a lelkesedés zajosn nyilvánuló hangján tette — elhatá-rozta azt is, hogy jegyzőkönyvileg ad kifeje-zést ama határtalan bizalmának és őszinte köszönetének, mellylyel ezen, a legszebb reményekkel kecsegtető és örvondetes fejlődésnek indult intézet valóban derek igazgatója iránt viseltetik. A tiszta jövedelemnek egy tekintélyes része a tartaléktőkéhez csatoltatott.

Az előző évi jövedelem 6924 frt 53 kbrban lett kimitatva. Az ifju, erőteljes intézetnek ezen valóban rohamos fejlődése a legvilágosabban bizonyít Schmidt Antal igazgató rendkívüli szakértelme és fárdatatlan tevékenysége mellett. Kiváló érdemeit a kimitatol-fényes eredmény által meglepett közgyűlés nem csak az által jutatta elismerésre, hogy az igazgatóság felolvasott évi jelentésének majdnem minden egyes tételét helyeslé éljén-zéssel fogadta, hanem — és ezt a lelkesedés zajosn nyilvánuló hangján tette — elhatá-rozta azt is, hogy jegyzőkönyvileg ad kifeje-zést ama határtalan bizalmának és őszinte köszönetének, mellylyel ezen, a legszebb reményekkel kecsegtető és örvondetes fejlődésnek indult intézet valóban derek igazgatója iránt viseltetik. A tiszta jövedelemnek egy tekintélyes része a tartaléktőkéhez csatoltatott.

CSARNOK.

„Kisorosz.”

Torontálmegye minden szép és jóért lelkesülő köztörvényhatósága soha sem volt szükkebb, soha sem zárkozott el a kor és társadalom követelményei előtt; midőn pedig hazafiságról volt, vagy van szó, mindenkor az első sorában vagyogott. Tanubizonyossága ennek számtalan intézmény, vagyrendelet, mely megégné kultu-

rális és
gyakor
helyet
nk am
kedése
és szar
azas me
mánya
gebb h
vissza
zados
volt”,
szép ha
A
köziva
közör
megtet
munka
nézet,
t.-becs
A
ról érte
készült,
illetéke
munka
Oroszi
ben sze
felül vi
vezés el
munkába
vaslatb
A
vén me
urnak
Oroszi
megye
eljárás
vélem
hozzás
gekre a
adja ez
gyen,
főlöleg
hosszas
D
Barány
című r
Kisoros
Kisoros
a mai
dorlott
U
az „Or
mert in
soha se
a valcs
hogy a
nevet. A
dote is
vagy a
szármá
gastés
történet
nem az
állal, h
végződj
Al
ugyanis
könyvb
„Cum
tionem
sionibus
clationis
hominu
scripta
vionis
huic loc
Parochia
hoc con
tinctione
tum est.
Ma
előtt ez
lyektől
rását so
bármely
Mivel o
Szt.-Huo
rint, hie
nyos, a
különböz
A
szinte p
fordul p
ken is,
egyszers
minden
A
érvet to
is, mely
pését
Ezen fel
sem az
ban; ha
1808-ba
mely a
pecsétny
ezen k
közégy
évszám
eltérő sz
készült.
e primit
kül este
Egyhá
Né
pecsétny
vagy min
kenti has
lenne a
vagy Kis
Egyházn
pédálul
helytelen
pését”;

ellemes hangjával meg... mely letészésének fre...
ok (Valurite Dunerei) hegedűn játsza Knoll...
Dr. Popné. Knoll...
alóban pontos zongora...
kidomborult, valódi...
művelt közönségnek...
kar Hoffmeister...
Gesang-Verein" ezen...
a hallgatóság eljen...
nő (La Belle Serbe) ezen nehéz futamokban...
abot Oka Darinka kis...
játsszotta, hogy a kö...
gyelemmel hallgatta és...
rban fejezte ki meg...
r Spohstól, előadta a...
Gesang-Verein." Ezen...
g dalt a derék dalár...
nekelte, hogy a telek...
hallgatóság határt nem...
gy volt" kiállításoknál
Bucarest" Lorenzától...
pné. Dr. Popnéban egy...
volszerencsének meg...
nehéz darabot minden...
rzséssel játsza el, mi...
nyilvánulásait érde...
utsernek "Eji szállítás...
művéből, enekelte a...
— mivel több tanító...
ködni, néhány műked...
ti magát és minden...
ta, hogy az épületes...
vényre emelje, mi sok...
ell, hogy az utolsó...
sgó fiatalaság azonnai...
nyek csak a hajnali...
A f. hó 16-án Bánát...
snyen a következő...
tek felülírt: Sig...
kr., Oka Péter 3 frt...
frt 50 kr., Dr. Pop...
2 frt, Knoll János...
hölgy 1 frt 50 kr.,...
kr., Joanovics Olim...
opovits József 1 frt...
van 1 frt, Rehak Béla...
Nikolics Sándor, Lóbi...
novics Mihály, Zega...
osár, Györfly Gábor...
Rehak Lukács egyen...
uety 40 kr., Mihuta...
Weiss Antal, Patai...
gyenkint 20 kr., Jo...
an László 10—10 kr...
al vettünk: Jaszeno...
luossán János urtól...
László urtól (B...
ovics Gusztáv urtól...
zen nemes elkö em...
lás köszönetét.
váltás. A Bánát...
gény iskolás gyer...
angversenyen kész...
zettelt hölgyeknek és...
Popné urónak, Oka...
onyoknak, valamint...
ranzfelder Manner...
is forró köszönetét...
elességének tartja a...
zombolyai teka...
25-én délelőtti 10...
vi rendes közgyű...
nyesek Leitch Antal...
elnökök, Gesztessy...
pedig jegyzőnek...
meg. Az üzleti ki...
adatokkal lepte meg...
és fél év előtt...
píttott ifju intézet...
446 frt 93 kr., a...
t, az összes forga...
s 41 krt képvisel...
felem 6924 frt 53...
ifju, erőtlen inté...
mos fejlődése leg...
fáradhatatlan levé...
rdemeit a kimutató...
eglepett közgyűlés...
elismerésére, hogy...
t évi jelentésének...
telét helyeslő ajén...
és ezt a lelkesedés...
án tette — elhatá...
nyilvilag ad kifeje...
lmanak és őszinte...
en, a legszebb re...
vrendetes fejlődés...
derék igazgatója...
jövdelemnek egy...
tökehez csatoltatt...
O K.
en szép és jóért...
za soha sem volt...
zta el a kor és...
elött; midőn pedig...
a szó, mindenkor...
számtalan intéz...
megyénk kultu...

rális és hazafias fejlődésre nagy befolyást...
gyakorol. — Ezek között minden esetre első...
helyet foglal el a megyei köztörvényhatóság...
nak ama, nemzeti szelleműl áthatott, intéz...
kedése, mellyel megyénknek idegen hangzású...
és származású helységnevelt megváltoztatni...
szas megmagyarosítani rendelte.
Nagy és szép vonása ez a megye kor...
mányzását vezető férfiaknak, kik a legmele...
gebb honszeretettől áthatva vissza akarják és...
vissza fogják állítani Torontálmegyének szá...
zados jellegét, hogy legyen úgy, mint régen...
volt", s szép meggyünk mellő gyöngye legyen...
szép hazánknak.
A magyarosodás nagy eszméjének, s a...
közívánatnak engedett tehát Torontálmegye...
köztörvényhatósága, midőn ama nagy lépést...
megtette, s a történeti fejlődésének alapuló...
munka elkészítésével megyénk tudós törté...
néssét, föltisztelendő dr. Szentkláray Jenő...
t.-becsei plebánus urat bízta meg.
A napokban, edig hiteles forrásból, ar...
ról értesültem, hogy ezen munkát már elké...
szült, s fölvizsgálat s heresztülvétel végett...
illetékes helyen át is adatott. — Miután ezen...
munkában közösségre vonatkozólag „Kis-Oroszi“...
javallatik, bátorodom ennek ellenben...
szerény véleményemet nyilvánítani, s a felül...
vizsgáló bizottságnak „Kisorozs“ elne...
vezés elfogadását ajánlani — ha a kérdéses...
munkában csakugyan „Kis-Oroszi“ lenne ja...
vaslatba hozva.
A munkát sajtó útján még nem jelen...
vén meg, nem ösmerhetem a tudós szerző...
urnak indokait, melyeknek alapján „Kis-Oroszi“...
javasolja; nem ösmerem továbbá a megye...
köztörvényhatóságának ez ügyben való...
eljárásai szándékait; nem tudom: a jeles szerző...
véleményét fogadjá-e el, s minden további...
hozzászólás nélkül fogja-e az illető községe...
kre az új elnevezést elrendelni, vagy ki...
adja ezeknek hozzá szólásra? Bármint is le...
gyen, úgy vélem, ezen felszólalásom nem...
fölszemes, mert szinte történeti alapokon s...
hosszas gyakorlaton nyugszik.
Dr. Szentkláray Jenő ur, úgy látszik...
Bárany Ágostonnak „Torontálmegye 70. lapon...
című művét használta, melyben a H. d. lapon...
Kisorozsra neve ez áll: „Hurusai, Orusi, Orasi...
nevek alatt fordul elő oklevelekben a mai...
Oroszi. Nevét a hajdankorban bevándorolt...
orosztól vette.“
Ugy látszik, Bárany volt az első, a ki...
az „Oroszi“ nevet használta, de helytelenül...
mert magában a „Kis“ jelző nélkül „Oroszi“...
soha sem fordult elő sem oklevelekben, sem...
a valóságban; azt azonban helyesen állítja...
hogy az egykoron itt élt orosztól vette...
nevet. Már a helynek az orosztól való ere...
dele is azt igazolja, hogy csak is „Orosz“...
vagy „Kisorozs“ lehet a helyes és történeti...
származásnak megfelelő elnevezés. Az „i“...
ragaszték semmi által sem indokolható, sem...
történeti, sem helyrajzi szempontból, ha csak...
nem azon tulajdonság magyarosítás vizskeit...
által, hogy minden család és helynév „i“-vel...
végződjék, különben nem magyar.
Állításomat igazolja a történet is, —...
ugyanis a kisorozsi r. k. plebánia-történet...
könyvében az első lapon szó szerint ez áll:
„Cum locus hic, jam ante factam impopulationem...
hoc nomine (t. i. Kisorozs) a possessionibus...
illis distingueretur, fontem nomenclationis...
ejus „Kis-Oroszin“ nec testimonia hominum...
aetate antiquorum, multo minus scripta...
quaeipiam documenta e tenebris oblivionis...
erucere queunt. Cum tamen confinitus huic...
locus Szt.-Hubert olim historia ejusdem...
Parochiae teste Nagy-Orosz compellatur, ab...
hoc confinito loco Nagy-Orosz in sui distinctionem...
nomen Kis-Orosz obtinuisse, certum est.“
Magyarul: Kisorozs már megtelepítése...
előtt ezen névvel különböztetett meg más...
helyektől és „Kis-Oroszin“ elnevezésnek...
forrását sem emberi hagyomány, s még kevésbé...
bármely írott okmány által lehet kimutatni...
Mivel pedig a helynek határos szomszédja...
Szt.-Hubert, a plebánia-történet tanúsága...
szint, hajdan Nagy-Orosznak nevezték, bizo...
nyos, hogy a határos Nagy-Orosztól, meg...
különböztetésül nyerte Kis-Orosz nevet.
A „Kis-Oroszin“ elnevezés tehát, a mely...
szinte igen gyakran előfordult s ma is elő...
fordul pecséteken, okmányokon, sőt térképe...
ken is, nemcsak nagy germanizmusra vall, de...
egyszersmind ellenkezik a történettel is, és...
minden alapot nélkülös.
A történetből merített állításom mellett...
érvel továbbá a községnak legelső pecsétje...
is, mely ezen felirattal viseli: „Kis oroszi...
petsét C. T. (Comitatus Torontal) 1799.“
Ezen felirattal viselő pecsétnyomó nincs...
sem az egyház sem a községnek archivumában...
hanem lenyomata tisztán olvasható egy...
1808-ban kelt „Transactionalis Levél“-en...
mely a plebánia tulajdonát képezi. Az eredeti...
pecsétnyomó aligha nem elveszett. — Ugyan...
ezen „Kis oroszi“ pecsét“ felirattal viseli...
a község bírói pecsétnyomó is, de C. T. és...
évszám nélkül, valamint a címer is egészen...
eltér az elsőtől. Ugy látszik, ez jóval később...
készült. Van továbbá a plebánia archivumában...
a primitív készítésű pecsétnyomó évszám...
nélkül esen felirattal: „Kis oroszi kath. sat...
Egyház címere.“
Nézünk már most, vajlon ezen a három...
pecsétnyomón „Kis-Oroszi“ mint tulajdonnév...
vagy mint jelző használtatik? Ha tulajdonnév...
ként használtatik, akkor okvetlen csak így...
lenne a felirat helyes: „Kis oroszi“ pecsétje...
vagy Kis-Oroszi község, vagy Kis oroszi sat...
Egyháznak pecsétje; mert ha helytelen lenne...
például esen felirat: „Kikinda pecsét“, ép...
helytelen és értelmetlen ez is „Kis oroszi...
pecsét“; tehát „Kis oroszi“ okvetlenül mint

jelző használtatik, pl. Kikindai pecsét, Kis...
oroszi pecsét. Ez teljesen érthető magyar ki...
fejezés. Ha tehát „Kis-oroszi“ mint jelző...
használtatik, említhető hogy is van, s ha Kis...
Orosz helyett Kis Oroszi használtatott volna...
helyesen, akkor a pecsétnyomók ismét hely...
esen csakis így fordulhatt volna elő: „Kis-...
Oroszi petsét“, de így sehol, sem okmányokon...
sem pecsétnyomókon elő nem fordulvan, bizo...
nyos és kétségen kivüli, hogy Kis Oroszi...
soha sem használtatott, hanem csak: Kis Orosz.
Vizsgáljuk ezek után az okmányokat és...
anyakönyveket.
A legrégebb okmány a kisorozsi plebánia...
archivumában egy „Transactionalis Levél“,...
mely szövege szerint így hangzik: „I. Melly...
sacris r. k. plebánia lakosok R. Chatholicus...
Részről Magyar és Nemeth Renden levők...
Praesentibus Recognoscimus, et emlékeztet...
hadjuk Mindeneknek akiknek illik — Hogy —...
s. t. b. — Kelt Kiss-Oroszon Szt. András...
Hódi Mártony Bíró.“ s. t. b.
II. „Szerződés. Melly szerint a mai nap...
on és folyó évben mi Kiss Orosz Helység...
Bírái és Előljárói Gedei András Tamito és Kántorral...
s. t. b. Kiss Oroszon, Szt. György Hava 10-én 1833-ik...
Évben. Berta Antal Bíró.
III. „Kötés. Melly alább írt napon és...
Esztendőben egy részről Kiss Orosz Hely...
ségé Német Közönsége, más részről Hehn...
Dominik Tanító és Kántor között kötöttet. s. t. b...
Kelt Kiss Oroszon, 1835-ik Augustus 1-...
s-ő Napján. Dominicus Hehn Lehrer mp. N...
Tóth János Bíró.“
Mindenezen szerződések szövege szerint...
fölvették az 1837-diki Canonica visitatio-ba...
melyben szinte mindenütt csak Kis Orosz...
fordul elő és sohasem: Kis oroszi.
A kisorozsi r. k. plebánia anyakönyvei...
1804-től kezdődnek, s ezekben mindenütt...
Kis-Orosz jó elő, s csak igen ritkán Kis-...
oroszi. Mezei Pál plebánus volt az első...
ki 1836-tól kezdve 1849-ig magyarul...
vezette az anyakönyveket, s ő is mindenütt...
Kis oroszi írt, kivéve egy évfolyamot, t. i...
1836. márczus 6-tól egészen 1837. aug. 10-ig...
s csakis ekkor használta a „Kis-oroszi“...
nevet.
Az utána következő lelkészek szinte...
szakadatlanul csak Kis oroszi írtak egész...
1877. jan. 21-ig és Csintalan József...
volt az első, ki 1877. febr. 4-től kezdve a...
németes „Kis Oroszin“-t használta, valószínű...
leg a postai betűző s a kulföldről érkező...
német levelek által tévúrra vezetve.
Tehát az összes anyakönyvek is smellet...
érvelnek, hogy csakis „Kis-Orosz“ a helyes...
de maga a tudós szerző Dr. Szentkláray...
is esen kifejezést használta az általa nagy...
fáradtsággal szerkesztett „Történelmi Adattár“-...
ban. Első évf. I. köt. 66-ik lap.
Juhos János minisleri fogalmazó...
1882-ben kiadta „A magyar korona orszá...
gának Helységnevéir“-ét a legújabb hivatalos...
adatok nyomán a belügyi- és a közmun...
kás kölékedésügyi m. kir. ministeriumok fel...
vizsgálata mellett. — Ezen hivatalos ellen...
őzés mellett megjelent könyvben 161-ik lapon...
szinte — igen helyesen — Kis-Orosz név...
használtatik.
Kis-Orosz-t használ a Posner Károly...
Lajos térképintézetében 1885-ben kiadott...
„Torontál Megye Térképe“ is, melyet a nm. m. kir...
vallás- és oktatási minisiter mult...
év november hó 27-én kelt 45170. sz. alatt...
kelt magas intézményével a torontálmegyei...
iskolák számára melegen ajánl.
Kis-oroszi nyelvtanilag sem helyes, mert...
igen nehéz kiejteni s kellemetlen hangzású...
ha azt — mint jelzőt, vagy mellénevet kell...
használni p. o. „kis oroszi lakos“; hol lakol?...
„Kis Oroszin“ meg van a germanismus.
Végre Kis oroszi már csak azért sem...
ajánlatos, mert Pestmegyében is van Kis oroszi...
Duna-Bogdány utolsó postával, s nagyon sok...
levél és ujság, mely Kis oroszi-ra van címe...
zve, a pestmegyei Kis-oroszi-ra küldetik.
Az elmondottakban, úgy hiszem, eléggé...
beigazoltam azt, hogy egy a multban, mint a...
jelenben mindenkor csak Kis-Orosz haszná...
ltatott, s nagyon kicsiny azoknak száma, kik...
Kis oroszi-t, vagy Kis-oroszin-t használtak...
s ezek előtt — bizonyára — a község ne...
vének származása alighanem ösmeretlen vala...
A felhozott adatok és okok alapján is...
mételten ajánlom a t. felülvizsgáló bizottságnak...
Kis-Orosz név elfogadását, illetve meghagyá...
sát, mely nem is szorul magyarosításra, mivel...
mindenkor van olyan jó magyar név, mint...
Kis-oroszi.
Ambrus József, plebánus.
KÖZGAZDASÁG.
A vám illetékeknek ezüstben tör...
tendő fizetésénél vagy biztosításánál a...
törvény értelmében szedendő aranyárke...
let — pótlék, 1886. évi február hóra...
25 1/2 %-ban állapított meg.
Felhívás dinnyetermelőinkhez. A...
nagyban való termelésre ajánlatos, kivi...
telre szánt dinnyefajták megállapítása, s...
azok tiszta fajtájú magvainak termelése...
úgy szinte a kivitelt útjában netán álló...
akadályok kérdéseinek megvitatására a...
dinnyetermelők az országos gazdasági...
egyesület helyiségeiben f. é. február 28...
delután 1 órakor tartandó értekezletre...
meghívatnak.
Kisebb vilákiállítások. A jövő...
évre két kisebb vilákiállítást terveznek.

A termelésre ajánlatos gyümölcs...
fajták hazánk éghajlati és talajviszonyai...
szempontjából megállapítván, az azok...
ról készített jegyzék az országos gazda...
sági egyesület tükári hivatalában (Buda...
pest, üllői-út) 30 krt kapható.
Az állategészségügy állása To...
rontálban 1886. januar 12-től 19-ig: Lépfene...
Jabukán; takonykór és bőrféreg Zsombolyán...
és Nagy-Kikindán.
Az országos iparegyesület a ház...
zálás szabályozása tárgyában a mag...
gyarországi kiskereskedők által beadott...
kérvények pártolását elhatározta.
Az országos méhészeti egyesület...
azt kérelmezte a közoktatási minisiternél...
hogy az egyesület közlönye, a „Méhés...
zeti lapok“, a „Néptanítók lapja“-hoz...
mellekeltsék, a melyet a minisiter...
tudvalevőleg az összes hazai tanítóknak...
ingyen küld. Az egyesület a „Méhés...
zeti lapok“-nak saját költségén való...
kiadását az ehhez szükséges szellemi...
munkát pedig ingyen ajánlván fel, ily...
módon a méhészet terjesztése az eddigi...
nél még intenzivebb módon fog meg...
történni, mert valamennyi néptanító az...
egyesületi közlönyt teljességgel ingyen...
fogja kapni.
A gazdakör a mult számunkban...
érintett báró Fiáth Gyulaféle, a dél...
magyarországi kisbirtokosok helyzetéről...
szólvó értekezést véleményes jelentés...
telle végett egy külön bizottságnak adta...
ki. —
Az italméresi jog megváltása tár...
gyában a minisiterelnök folyó hó 19. egy...
intepellatio folytán nyilatkozott. E szerint...
az ezt tárgyzó törvényjavaslat, mely az...
érintett jognak állami közvetítéssel való...
megváltását olyformán czélozza, hogy az...
a községek birtokába kerüljön, készen feks...
zik. A keresztülvétel azonban azon körül...
ménytől függ, hogy nemcsak a hazai...
hanem a világbeli pénzügyi helyzet is...
oly kedvezővé váljék, a községek...
mint leendő regale-tulajdonosok, melyek...
az ehhez szükséges pénzt az államtól köl...
csönköt kapni fogják, úgyínmeg különben...
az ehhez megkívántató tökének hitelmű...
velet útján leendő beszerzésénél fogva...
az állam vonatkozó érdekei is megóvas...
sanak.
A nemzetközi pénzpiacz helyze...
tének várt javulása csak ugyan be...
következett, a mennyiben f. hó 22-én...
az angol bank 3 %-ra, a német birodal...
mi bank pedig 3 1/2 %-ra szállította le a...
kamatlábat. S miután a pénzbörség a nem...
zetközi pénzpiaczon egyre nagyobb lesz...
s monarchiánknak is a vonatkozó visz...
nyok hason irányban fejlődnek, folyton...
többet hallani nagyobb pénzügyi mivele...
tekről. Az állami költségvetésből származó...
hitelszükségletnek kölcsön útján leendő...
fedezésén kívül az italméresi jog meg...
váltása már most a tényleges meg...
oldás felé néz, a mennyiben a Rothschild...
hitelintézeti csoport pályázott 60 millió...
átvállalására, és így az ezt tárgyzó tör...
vényjavaslat benyújtása minden napon...
várható. A harmadik üzlet volna a tiszav...
lgyi társulat kölcsönügye. Mint már...
több ízben jelentettük, a tiszavölgyi tár...
sulat a tiszai végleges kölcsön-szükség...
letet akkép kívánja biztosítani, hogy az...
1880. XX. t. cz. alapján felvett kölcsön...
nok konvertálhatók legyenek, illetőleg...
hogy az egyes kölcsönök bármely ártéri...
birtokos által az 50 év lejártá előtt is...
törleszthessenek. E kérdés tárgyalásánál...
az az eszme merült fel, hogy e végre...
legezelszerűbb volna a záloglevélkölcsön...
nok formája, vagyis hogy az érdekelt...
ség minden nyereszkedés kizárása mel...
lett és az állam aegise alatt, arra a...
mintára, mint a hogy a magyar földhi...
telintézet alkottatott, egy intézetet ala...
pitana. Ennél az üzletnél egyelőre mint...
egy 18 millió frtól van szó és ez üzlet...
iránt is első sorban a Rothschild-hitel...
intézeti csoport érdekli.
Ezekkel kapcsolatban még felemlít...
juk, hogy a lipótvárosi bazilika, a kassai...
székesegyház és budai Mátyástemplom ki...
építésére egy 4 milliós sorsjegykölcsön...
fog felvételni. A új sorsjegyek a vörös...
kereszt sorsjegyek mintájára bocsátatnak...
ki, összesen 800.000 db. 5 ftjával.
Kisebb vilákiállítások. A jövő...
évre két kisebb vilákiállítást terveznek.

Az egyiket Athénben, melynek számára...
a terveket Hanzen műépítész már el is...
készítette, a másikat Genfben.
Az 1889. évi parisi vilákiállítás...
ügyében kormány a kamara előtt kijel...
entette, hogy az eszméhez ragaszkodik, de...
a kiviteltre vonatkozólag bekéri a keresk...
és iparkamarák szakvéleményeit, hogy...
ezek alapján végleges előterjesztést te...
hessen a kamarának.
Az erdélyi földterhermentesítési...
kötvények új szelvényei vidékünk érde...
kölőleg 1886. julius 2-től kezdve a...
temesvári m. kir. adóhivatalnál veendő...
át.
A kamatozó pénztári jegyek ka...
matlábát a pénzügyminisiter a nagy pénz...
bőség folytán 4 %-ra szállította le.
A magyarországi szesztermelők...
értekezlete abban állapodott meg, hogy...
a súlyos helyzetre való tekintettel term...
elésüket 30 %-kal leszállítsák. Egyuttal...
felkértek az osztrák szeszgyárak tulaj...
donosai, hogy az erészben kötött kar...
telhez csatlakozzanak.
A magyarországi hitelintézetek...
országos egyesületének választmánya...
januar 18-án Matlekovits államtitkár el...
nökelete alatt tartotta meg első ülését...
melyen élénk vita folyt a jövő teendő...
tárgyában. A vita főként a takarékpénz...
tári ügy törvényhozási és ügykezelési...
szabályozására, valamint a vidéki tak...
arékpénztárak részére különös előnyök...
szerzésére irányult.
A felszólalások legnevezetesebbjei...
közé tartozik az, mely arra utalt, hogy...
a hitelügyek körül más közszellemet kell...
teremteni, mert a mig a közönség, sőt...
az intézetek maguk is az oszlaték ma...
gasságát tartják az egyes intézetek reá...
lis voltának kriteriumául, addig az inté...
zetek úgy szólva az uzsoráskodásra egye...
nesen kényserítettnek.
Végül Hegedüs Sándor indítványára...
határozattá emeltetett, hogy nemcsak a...
takarékpénztárakra, hanem az egész be...
tűztetetre vonatkozó, és szabályozást...
igénylő kérdés tárgyában egyfelől a kor...
mány, más felől pedig a jog férfai ré...
széről történt nyilatkozatok figyelembe...
vételével, a takarékpénztári üzlettel fog...
lalkozó intézetek, és egyes kiváló szak...
férfiak vélemény adására szállíttassanak...
fel. —
Annak idején már foglalkoztunk az...
e téren uralkodó kórállapotokkal és visz...
szátságokkal, és így az egyesületnek ezek...
megszüntetésére irányzott tevékenységét...
csak is örömmel üdvözölhetjük; kivált...
midőn elnökeiben a siker biztosítékát...
látjuk.
Hímzések és csipkék kiállítása...
Bécsben. Az osztrák iparművészeti mu...
zeum 1886. évi márczius, aprilis és május...
hónapokban saját helyiségeiben női kézi...
munkákból kiállítást rendez. Női kézi...
munkák alatt értendők: művésziileg ké...
szített himzések és csipkék. A tárgyak...
térdiszteresen állíttatnak ki, csak a szál...
lítás költsége a kiállítók által födőze...
ndők. A tárgyak beküldési ideje januar...
15-től február 15-ig. Mint értesülünk...
kiállításon több hazai szakiskolánk is részt...
fog venni, sőt a földmivelés, ipar és ke...
reskedelemügyi minisiterium is kiállít...
több, ethnografiai szempontból rendkívül érde...
kes és becses népies himzést és csipke...
munkát.
Kivitelünk emelése a Balkán-fél...
szigeten. A Szerbiába és általában a...
Balkán-félszigetre irányuló kivitelnünk...
fejlesztése érdekében követendő eljárás...
tárgyában e hó 25-én d. u. 5 órakor a...
földm., ipar- és kereskedelemügyi mi...
nisterium kebelében Matlekovics államti...
kár elnökelete alatt értekezlet fog tartatni...
melyen a fővárosi szakegyesületek is...
képviseelve lesznek.
IRODALOM és MŰVÉSZET.
„Az osztrák-magyar monarchia irásban és...
képben“ bevezető kötetének második füzeté...
került ki a sajtó alól. Tartalmazza a monar...
chia hegy- és vízrajzi leírásának folytatását...
Sónklár Károly vezérőrnagy...
tól, ki e füzet számára a keleti Alpekek...
felosztását ábrásoló térképet is készítette...
Ezen a térképen kívül a szöveget hét...
finom kiviteli fametszvény magy...
arazza: a Karstji táj Sessana és Lippitza...
között a krimli vízesés, a Madursch-gle...
ser az Orler hegyecsoporthoz, a Glosz...
glozner és a Pasterze, a Predil...
soros és a Mangart, a Ferenctető a...
Stilserhagón és a Nagy halastó a...
Magas-Tátrában. A rajzokat mind...
Lichtenfels Ede készítette. A füzet...
ára 30 kr.
Felőls szerkesztő: Lauka Gusztáv.

VASUTÜGYEK.

(Osztrák-magyar román kötelek.)

Folyó évi február 1-én az osztrák magyar román kötelek díjszabás 1885. évi október hó 1-től érvényes II. részéhez az I. pótlék lép hatályba, mely a fődíjszabásban foglalt számos díjtételeknek megváltoztatását és sajtóhibák helyesbítését tartalmazza.

3150. szám.

Folyó évi március hó 1-én a társasági helyi díjszabás II. rész 1. füzetehez a VII. pótlék és az osztrák-magyar

vasuti kötelek I. rész 4. füzetehez a II. pótlék lép érvénybe.

Ezen pótlékek mérsékelt és különösen mérsékelt gyorsúkra, valamint az I. (rendes) osztály áruira nézve megváltoztatott díjtételeket tartalmaznak, még pedig az előbbi egyrészt Bécs, másrészt Budapest, Dunakesz, Gőd, Kőbánya és Palota állomások közötti forgalomra, az utóbbi pedig egyrészt Bécs (állampályaudvar és éjszakai pályaudvar), továbbá Bécs-Ersébetpályaudvar) átmenetileg és Bécs tárházak állomások másrészt a budapesti pályaudvarok, továbbá Dunakesz, Gőd, Kőbánya és Palota állomások között.

A pótlékek példányai a szab.-oszt. magy. államvasut társaság igazgató bizottságánál Terézkerület 50. szám alatt kaphatók.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

(Osztrák-magy. svajci vasuti kötelek.)

Folyó évi január hó 25-én a nevezett vasuti kötelekben, a csász. kir. osztrák államvasutak, a cs. kir. szab. déli vasut, a szab. osztr.-magy. államvasut, a m. kir. államvasutak, a magyar nyugati vasut és a győrsopron-ebenfurti vasut állomásai egyrészt, és másrészt az egyesült svajci vasutak, a svajci

központi vasut, a jurá-bern-luczerni vasut, a nyugati svajci vasut, valamint a simplan vasut állomásai közötti forgalmában, szállítóvelével és kocsként 10000 kgm. közönséges teherárúként feladásra kerülő gyömsölcs és főzelék-neműek, úgy friss, mint aszalt és száraz küldeményekre nézve egy ideiglenes kivételes díjszabás fog életbe lépni.

A díjszabási példányok a részös vasutak igazgatóságánál kaphatók.

Az 1884. évi február 15-től érvényes II. rész, 6. füzeteiben, mely ásványvíz szállítására külön díjszabást tartalmaz, a 7. oldalon a kőbánya-orosvai viszonylat díjtétele 59.4 krról 86.3 krra és a kilométer távolság 284-ről 484-re helyesbítendő.

H I R D E T É S E K.

121. sz. 1886.

(15-5.3)

Hirdetmény.

Az új földadó kataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi 22. t. cikkhez fűzött 1885. júl. 18-án kelt 45055. sz. pénzügyministeri utasítás értelmében közhírré tételük, miszerint minden ház- és földbirtokos személyében t. i. vétel, csere, öröklés, kiszájtás, bírói ítélet, hagyományozás, ajándékozás vagy közös birtok felosztása folytán beállott változások ezentúl úgy a régi mint az új birtok-s által a jogügylet létrejöttétől számított 8 nap alatt még pedig az új birtokos a választás alá jött ingatlan birtoklásához való jogosultságát bizonyító okirat előmutatásával úgy nemkülönben a terméktelenből termévé vált adótárgy változások a tényleges birtokos által 30 nap alatt a városi alszámvevőnél annál is inkább bejelentendő, mivel ennek elmulasztása az 1883. évi 44. t. cz. 100. illetve 101. §-ában meghatározott 1-500 frtig terjedhető pénzbírságot vonja maga után.

Nagy-Becskereken, 1886. évi január hó 2-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

122. sz. 1886.

(25-3.2)

Pályázat.

A Gottlob kéményseprés-iparkertületi állomás betöltendő lévén, e végre pályázat nyíltatik.

Ezen állomással szabályrendeletileg megállapított díjak összekötve.

A kérvényező díjazása az egyeseket terheli.

A pályázati kérvények az 1884. évi XVII. törv. cz. 4. §-a értelmében kellőleg felszerelve alólított szolgabíróhoz betérjesztendők.

Perjámos, 1886. jan. 9.

Nikolits Bogdán,
szolgabíró.

774. szám 1886.

(27-3.2)

Hirdetmény.

A csebzai községe mellett a Temesfolyó fölött fenálló hid 14797 frt 33 krral előirányzott helyreállításának fogantatásának biztosítása végett 1886. évi február hó 8-ik napjának d. e. 11 órájára a torontálmezei székhez alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyreni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az előirányzott költség után számított és a feltételekben előírt 5%-nyi dánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat a kitűnő nap délelőtti 10 órájáig a megye alispánjához vagy törvényszerű helyetteséhez ankiyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a megyei m. kir. építészeti hivatalnál (mellen-czei ut) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, 1886. január hó 12-én.

Tallián,
alispán.

Árverési hirdetmény.

Franyova községi „közlegelő” f. évi február 3-án, d. e. 10 órákor nyilvános árverés útján ez évi december hó végéig terjedő időre haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 30.000 frt.
Az árverési szándékozók felhívattak, hogy fenti napon vagy személyesen vagy megbízottjaik által megjelenjenek, vagy pedig zárt ajánlatukat 10% bánatpénzzel ellátva a megelőző nap, délután 6 óráig benyújtják.

A többi feltételek alólírottaknál megtekinthetők.

Franyován, 1886. jan. 17.

A községi előljároság.

Pályázati hirdetmény.

Egres községben üresedésben lévő jegyzőségű állomás betöltésére pályázat nyíltatik.

Választási határnapul 1886. évi február 11. napjának, d. e. 9 órája tüzetik ki. (31-3.2)

Felhívattak tehát mindazok, kik ezen 400 frt fizetés és 60 frt lakbér illetményvel javadalmazott állomást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig a perjamosi szolgabíróhoz annál is inkább adják be, mivel a később érkezett folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Egres, 1886. jan. 15.

A községi előljároság.

332. sz. 1886.

(26-3.2)

Pályázat.

A lemondás folytán üresedésbe jött Heufeld (U.-Tószeg) szék helyi és 640 forint kézpénz, a kis-oroszi uradalom részéről 120 frt kézpénz, továbbá 150 forint fuvarátalánnyal, 40 kr. nappali és 80 kr. éjjeli látogatási díjjal szervezett Heufeld-Masztort-Kis-Orosz és Tóba körorvosi állomások választás útján leendő betöltésére a határidő f. évi február 15. napjának, d. e. 10 órája tüzetik ki Heufeld községe község-házán.

Felhívattak mindazon orvosok és orvosok, kik ezen állomásra pályázni kívánnak, hogy az 1876. XIV. t. cz. értelmében kellőleg felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig hivatalomhoz be- küldeni el ne mulasszák.

Zsombolya, 1886. jan. 12.

Szibiró hiv. távol:
Gesztessy József,
s. szolgabíró.

206. sz. 1886.

(32-3.2)

Pályázat.

Perjámos községében üresedésben lévő községi állatorvosi állomásra ezennel pályázat hirdetik, és a választás határidőül 1886. évi február 16. napjának, reggeli 9 órája Perjámos község-házához kituzetik.

Ezen állomással 21 frt állandó fizetés és a husszlemlésért megyei szabályrendeletileg járó díjak élvezéséből álló jövedelmzés van összekötve.

Felhívattak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig alólított szolgabíróhoz benyújtják.

Perjámos, 1886. jan. 15.

Nikolits,
szolgabíró.

Haszonbérbeadási és eladási hirdetmény.

Torontálmezeiben Bocsár község határában a beodrai és karlovai vasuti állomásoktól egy negyed óra (15 perc) Kikinda-Ada-Moholy községektől pedig egy óra távolságra fekvő, néh. Hertelendy Gyula hagyatékához tartozó 1600 katastrális hold kiterjedésű birtokon 1000 hold kitűnő minőségű szántóföld és 100 hold kaszáló f. évi 5 sz től fogva, továbbá 500 hold legelő f. évi tavasztól fogva a vállalkozó tetszése szerinti nagyságú részletekben több évre kedvező feltételek mellett haszonbérbe adatik; ugyanott minden percben eladandó 1800 darab jó fajú felselyem birka, továbbá 10 drb 15 markos félvér ló, ezek közül 2 nyolcz éves, 3 hat éves, 3 négy éves kanca, — 1 hat éves és 1 négy éves paripa betamított kocsi lovak. (20-3.3)

Haszonbérrelni vagy venni szándékozók forduljanak levélileg Hertelendy József főispán, végrendeleti végrehajtóhoz N.-Becskerekekre, vagy személyesen Rajakovics Mátyás tisztartóhoz Bocsára, posta ugyanott, távra és vasuti állomás Karlován. Bocsáron, 1886. jan. hóban.

122. sz. 1886.

(44-3.1)

Pályázat.

A Sándorház, Ujhely, Billét kéményseprés-iparkertületi állomás betöltendő lévén, e végre pályázat nyíltatik.

Ezen állomással szabályrendeletileg megállapított díjak összekötve.

A kéményseprő díjazása az egyeseket terheli.

A pályázati kérvények az 1884. évi XVII. törv. cz. 4. § értelmében kellőleg felszerelve alólított szolgabíróhoz betérjesztendők.

Perjámoson, 1886. jan. 9-én.

Nikolics,
szibiró.

Legelők és szénamezők

legjobb minőségűek, a horvát-neuzinai és kis-lécei határban és 283, 180, 121¹/₂, 115, 91, 73 és 54 lánca nagyságban, f. évi március 1-től, méltányos árért és előnyös bérletfizetési feltételek mellett bérbeadandók.

Értesítések adatnak, valamint a kiegészítés is lezártatik a kis-lécei tanyámon Margiticza mellett. (35-2)

Csacskovics M.

Meghívás.

A „Szanádi Népbank” egyleti tagjai 1886. február 7. napjának, d. u. 3 órákor tartandó

XV. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívattak.

KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgató tanács és felügyelő bizottság jelentésterülete az 1885. évről való számadási kimutatások előterjesztése és a felmentvény megadása. (39-1.1)
2. Egyéb folyóügyek.
3. Az intézet alapszabályai módosítása, illetőleg megbeszélése.
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két egyleti tag kijelölése.
Szanádon, 1886. jan. 21.

Metzinger Ede, Vázsonyi Henrik,
idegl. titkár. a „Szanádi Népbank” elnöke.

Ulányomás nem díjaztatik.

Hirdetmény.

A Nagy-Becskereken székelő „Torontálmezei Takaré- és hitelbank” folyó évi február hó 7-én d. e. 9 órákor, saját gyűléstermében tartandja

XVIII. rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek személyesen, törvényes képviselői vagy meghatalmazott részvényesek által való megjelenésre oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében szavazati jogukat csak azok gyakorolhatják, akik nevére az illető részvények legalább két héttel a közgyűlés határnapja előtt a részvénykönyvben átíratnak, és kik részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztárána felvény mellett letették. (37-2.1)

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zármérleg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyeresemény hovatfordítása iránti intézkedés.

5. Választása:
a) a felügyelő bizottságnak egy évre, és
b) a választmány kiegészítésére szükséges tagoknak.

Nagy-Becskereken, 1886. évi január hó 19-én.

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségeiben megtekinthetők.

TÖRLEY JÓZSEF és T^a.

magyar pezsgő gyárosok

Promontoron, (Budapest mellett)

a budapesti mágnási kaszinó, a bécsi Jockey-Club és a bécsi Altadellges-Casino egyedüli magyar pezsgőszállítóinak valódi champagnei mód szerint előállított kitűnő pezsgői, ugymint: Talisman SEC (kellomes savanykás) és Grandvin rezervé (édes) üvegenként 2 frt, Cremant rosé üvegenként 3 frt árban kaphatók gyárunkban.

A gyár csak nagyobb megrendeléseket fogad el. Kisebb mennyiségben pezsgőnk kaphatók a főváros és vidék minden nagyobb kereskedésében, valamint első rangú szállodákban és vendéglőkben.

Különösen felhívjuk a t. cz. közönség becses figyelmét a főúri körök által igen kedvelt és az egész continensen egyedül csak nálunk kapható specialitás (29-3.2)

„Vin brut” (a legkellemebb fanyarizni) pezsgőborunkra. Ára nagyobb megrendeléseknél 2 frt.

!Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közveittetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztulvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálat minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskereki váltó- és bizományi üzlet

L. Kadelsburger.

(282-16)

A "Torontál" 4-ik számának
HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1886. évi január hó 28-án.

HIVATALOS RÉSZ.

29812. szám, 1885.

Torontálmegye alispánjától.

Valamennyi szolgabíró, Nagy-Becskerek polgármestere, a helyhatósági biztos, valamennyi előadó és az iktatónak.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nm. az ipartestületek alapszabályainak és ezek mellékleteinek bélyegmentességi, valamint az iparkihágások és peres esetek eljárásánál felmerülő iratoknak bélyegkötelezettsége iránt a kir. pénzügyminister ő méltóságával egyetértőleg, a mellékelt rendelettel intézkedvén, azt tudomás és az alantas hatóságokkal való közlés végett megküldöm.

Kelt Nagy-Becskereken, 1886. évi január hó 16-án.

Tallián,
alispán.

59809. szám.

Másolat.

Az ipartestületek alapszabályainak, az ezek jóváhagyása iránti beadványoknak és ezek mellékleteinek, továbbá az iparkihágások és peres esetek eljárásánál felmerülő iratoknak az illetékszabályok szempontjából mikénti elbírása tárgyában.

Körrendelet.

Valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz és illeték-kiszabási hivatalhoz.

Felmerült kételek elhárítása és egyöntetű eljárás biztosítása czéljából egyetértőleg a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. minister ural, ezennel kijelentem, hogy az ipartörvény (1884. évi XXII. t. cz.) rendelkezései alapján alakult ipartestületek alapszabályai csak az illetéktestület czélját, működését és kezelési eljárását megállapító elveket és rendszabályokat tartalmazván, ebbeli minőségükön fogva nem sorolhatók az illetékköteles okiratok közé.

Ezen alapszabályok jóváhagyása

iránti beadványok az illetéki díjjegyzék 85. tét. 2. pontjának utolsó bekezdésében az ipartestületek részére biztosított személyes mentesség alapján, az említett beadványok mellékletei pedig az illetéki szabályok 8. §-ában kimondott elvhez képest bélyegmentességben részesülnek, önként értvén, hogy a mennyiben mellékletként oly eredeti okiratok is használtak, melyek minőségükön fogva az illetéki díjjegyzék határozatai szerint külön okirati bélyeg alá esnek, a bélyegmentesség kedvezménye az említett okiratokra nem terjed ki.

Az ipartörvény VI. fejezetében említett kihágások iránti eljárásra vonatkozó összes jegyzőkönyvek, beadványok, nemkülönben a határozatok és a felebbviteli beadványok az illetéki díjjegyzék 14. tét. a) és az 53. tét. e) pontja értelmében bélyegmentesek. Ellenben az ipartörvény 176. §-ában jelzett suródások és vitás kérdések tárgyában felveendő jegyzőkönyvek ideértve azon jegyzőkönyveket is, melyek az ezen ügyek tárgyalása alkalmából tartott szemlékről vagy tanuk és szakértők kihallgatásáról vétetnek fel, tekintettel arra, hogy ezen ügyek az illetéki felek közt fennálló magánjogi viszonyokra vonatkoznak s az eljáró iparhatóságok kétségtelenül az illetéki díjjegyzék 52. tét. e) pontja alatt jelzett hatóságok fogalma alá esnek, ezen tét. c), a) pontja szerint, ha a vitatárgy értéke 50 frtot meghalad, 36 kr., ha pedig a vitatárgy értéke 50 frtot meg nem halad 12 kros bélyegilletéknek vannak alávetve.

Ezen illetéki bélyegjegyekben rosvandó le és pedig a panasza vonatkozó jegyzőkönyv után a panaszos fél által; szemlékről, tanuk vagy szakértők kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvek után pedig azon fél által, kinek érdekében a jegyzőkönyv felvételét. A szabályszerű illetékmérvenk megfelelő bélyegjegyzés a jegyzőkönyv felvétele alkalmával arra

felragasztandók és a hivatalos pecséttel feltűbélyegezendők, azonkívül a felbélyegzés napja tentával a bélyegjegy felső részén keresztülirandó.

Az említett ügyekben a felek közt létrejött egyezsége, a mennyiben ezek köllően bélyegzett tárgyalási jegyzőkönyvben vétetnek fel, nem képeznek külön illeték tárgyat. Szintugy az ilyen ügyekben hozott határozatok és az illetéki díjjegyzék 46. tét. 4. pontja, illetőleg 49. tétel s pontjának rendelkezései értelmében bélyegmentesek.

Budapest 1885. szeptember hó 27. Márfly s. k. Budapest, 1885. november hó 24-én. A másolat hitelül: Christán János s. k. A másolat hitelül: Oberolmi s. k. igazgató.

832. sz. 1886.

Torontálmegye alispánjától.

Valamennyi szolgabíró, Nagy-Becskerek város polgármestereinek és Jankó Ágoston tb. szolgabíró, megyei helyhatósági biztosnak.

A megürit Széchenyi-Kollonich-féle alapítványi ösztön (segély)-díjak betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményt % alatt oly felhívással adom ki, hogy azt hatósága területén azonnal a legterjedettebb módon közhírré tétetni sziveskadjék.

Kelt Nagy-Becskereken, 1886. évi január hó 11-én.

Tallián, alispán.

Melléklet a 832. sz. rendelethez.
Másolat.

Pályázat.

A Széchenyi-Kollarich-féle turesedésbe jött 63 frt évi ösztöndíj (segély) ily élvezetével összekötött alapítványi helyek betöltésére jövő 1886. évi márczius hó 15-éig pályázat nyitattik.

szociális, naszoniesedoi, a natama-
sok kegymosolya iránt való sóvárgásból ul-
döznök egymást; itt összesimulunk, embe-
rekké, tisztán embereké leszünk, olyanokká,
milyeneket Rousseau képzelt az ő „termé-
szeti állapotában”; összebúvik itt a szocialista
a nacionalistával, ez a kormánypartival, mint
a csirkék a görény láttára a kollós tyúk
szárnyai alatt.
Mint legfiatalabb, én kerestem föl a fog-
ház legrégibb lakóit. Ketten vannak, valóság-
os autochthonok, akik érkezni és távozni
látnak magok mellé és mellől egész nemze-
dekkel.
Schaffler Albin, a hírhedt anarcho-szo-
cialista, a „Népkaral” szerkesztője, a fog-
ház őslakója, aki ujjában ismét második éve
tölti itt idejét s örvend, hogy már ez év
őszén kiszabadul. Valódi prototypje a szocia-
listáknak azokból az „első milliókból”. Vésna,
elsóványodott alak, ragyás arczczal, magas,
nyílt homlokkal, csillámó fekete szemekkel,
melyekből a meggyőződés lángja és a társa-

keszitmenyeket, dohánytar... s több efelől,
ügyes rajzokat, amelyek humorra és kedélyre
vállanak.
Ámde e humoron és kedélyen ama
szézkoru polyp szipolyos, melynek vörös szo-
cializmus a neve s amely — mint sonkoly
a mézet — elsavanyítja a lelket. — Ne ul-
dözzétek, ne taszítástok ki őt a társadalom-
ból, adjatok tehetségének megfelelő munka-
kört: békés filiszter válik belőle.
Itt ül le egy évi büntetését Nancsics
Lázár, a „Zasztava” főmunkatársa, az omla-
dinához intézett bujtogató cikkekért. Komoly,
szelíd, jólelkű fiatalember, kinek arcza, be-
szédmodora ártalmatlan bonhomiót árul el.
Nem aggasztja annyira nemzetének, a „ná-
rodnak” sorsa, mint az, hogy az államfog-
házban, épugy, mint amaz operetteben: „ti-
los az asszony”. Még inkább érzi e jelszó
súlyát, mint más ember fia; mert nemzetének
lánglelkű hőlgyei nem engedik kifognyi a
mákos és diós bélest, a masáncski almát és
— ami politikai programjának egyik fő-fő

nánk olyan mulatságot, mint a „Koldusdiák-
ban” vagy a „Böregérbén”...
Hógolyóval dabálózunk, a kertben csusz-
káló helyet csinálunk, ahol „athletikai klub-
bunk” belepti díj nélkül iringál.
A nap nagy részét látogatás tölti be;
az etiquette szerint az ujon érkezett tessi az
első visitet (claque és frakk nélkül); erre jő
a revanche, a lapok olvasása, azután szíve-
mesítő játékok: piquet, tarokk sat., mig végre
a kaszinói házszabályok szerint esti hét óra-
kor szobájába tér mindenki. A politikai fog-
lyok aajtárára lakat zárul, nálunk az ajtó
nyitva marad, csak az előszoba sávéra csu-
kódik be, hogy illetéktelen lábak ne törjenek
be szentélyünkbe...
Kiling-kalang!... Az igazgatóság egyik
nőlen hivatalnokta tér hasa kissé „derült”
hangulatban; velünk egy földl alatt lakik.
Rázendíti hegedűjén a siralmas magyar nótá-
kat, hogy szinte neki búsulunk.
Még a fogházi őrség jó át hálni; az-

sine”, aki zavarba esik, ha nevünk fölül kér-
dezik... Hiába, regény és költészet van
mindenütt s nem kell keresni az asszonyt,
mert az asszony — maga fölkeres...
Kiling-kalang... kiling-kalang!... erő-
sen megcsendül a csöngetyű. Chambor bácsi
szalad kaput nyitni.
Te vagy az, szabadság szent csön-
getyűje; szózatod behat a lélekbe, zsongító
meleggel árasztod el az agyat, szívet; a tél
fagyos szelét te változtatod át langy fuva-
lommá.
Ottkűn a szabadban, a szabad világban,
a szabad ténykedés birodalmában: ott van
csak az élet.
Ha keserű is az élet harcza; ha kufár
lelkek kiabálják is túl egymást a koncérnt;
ha a barátság álarcza alól rút ónérdek üti is
főlfőjét: egy van, amit e világban nem pó-
tol semmi; az te vagy — isteni szabadság!
E gondolatlalt léptem ki a fogházból,
meleg bucsuszómat küldve önkénytelen lakó-
társaimnak.
Fekete Hunyor.

Pályázatképesek nemzetiségi különbség nélkül oly magyarországi születésű katolikus vallású elaggott és keresetképtelen, főleg nemesi származású szegénysorsú férfiak, kik a fejedelem és a haza körül, különösen a népnevelés és tanítás, valamint a közszolgálat terén érdemeket szereztek.

Ennélfogva a pályázni óhajtok felhivatnak, hogy a fent elősorolt minősítvényeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket, melyekben egyszersmind kijelölendő, hogy ezen ösztöndíjt (segélydíjt) elnyerés esetére melyik adóhivatálnál akarják folyósíttatni, az illető egyházmegyei hatóságnál a kitűzött pályázati határidőn belül nyújtsák be, a honnan is azok véleményes jelentések kíséretében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz felterjesztendők lesznek.

Megjegyzetetik egyébiránt, miként a nem fentebbi uton, vagy pedig a kitűzött pályázati idő eltelté után beérkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak. — Kelt Budapesten 1885. december hó 28-án. — Vallás- és közokt. m. kir. ministeriumtól.

804. sz. 1886. Torontálmegye alispánjától.

Valamennyi szolgabíró, Nagy-Becskerek város polgármestere, helyhatósági biztosnak, löntenyésztési bizottságnak és „Torontál” hivatalos közlönynek.

A fedeztetési állomást nyert megyehelyi községek előjárásai által szerzendő tudomás czéljából közhírré tétetik, miszerint az állami méntelepekből a méneknek a fedeztetési állomásokra vaszétosztása:

- Babolnán február hó 6-án.
 - Fehérváron február 8. és 9-én.
 - Azorán február hó 11-én.
 - Bajnán február 14-én.
 - Nagy-Körösnön január hó 24-én.
 - Dorosmán január hó 26-án.
 - Baján január hó 28-án.
 - Verseczen január hó 31-én.
 - Mező-Hegyesen február hó 2-án.
 - Debreczenben január hó 24-én.
 - T.-Remetén január hó 27-én.
 - Eperjesen január hó 30-án.
 - Rimaszombaton február hó 2-án.
 - S.-Szt-Györgyön február hó 6-án.
 - Homorodon február hó 8-án.
 - Deésen február hó 12-én fog a ministeri kiküldött által eszközöltetni.
- Kelt Nagy-Becskereken, 1886. évi január hó 14-én.

Tallián, alispán.

1207. sz. 1886.

Torontálmegye alispánjától.

Valamennyi szolgabíró, Nagy-Becskerek város polgármestereinek és a helyhatósági biztosnak és a központi előadói karnak.

A nm. m. kir. honv. ministeriumnak f. hó 7-én 370. szám a. a megfigyelés vagy gyógyítás végett katonai kórházba rendelt és gyógykezelés után onnan elbocsátott hadkötelesek hazaszállítása körül követendő eljárás szabályozása tárgyában kelt kegyes leiratát hiteles másolatban tudomás vétel és alkalmazkodás végett kiadom.

N.-Becskereken, 1886. évi január hó 15-én.

Tallián, alispán.

Másolat 370/VIII. sz.

M. királyi honv. minister. Torontálmegye közönségének, — a megfigyelés vagy gyógyítás végett katonai kórházba rendelt és gyógykezelés után onnan elbocsátott hadkötelesek haza szállítása körül követendő eljárás szabályozása tárgyában tudomás és kellő közhírré tétel végett a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg létrejött megállapodás alapján utasítom a (czimet) hogy a védtörvények végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás 62. §-a és általában a fennálló szabályok értelmében katonai kórházba küldött hadkötelesek a katonai kórházból lett elbocsátásuk alkalmával rendszerint a kórház székhelyén létező, illetőleg a legközelebbi első fokú közgazgatási hatóságnak adandók át. — Ezen közgazgatási hatóságoknak kötelezők azután az ilyen hadkötelesek tekintetében a további intézkedéseket megtenni, esetleg azok haza utazásuk lehetővé tétele czéljából kellőleg gondoskodni. — Az ilyen hadkötelesek visszautazásának költségei a katonai kincstárt nem terhelik, hanem ezen költségek az 1868. évi védtörvény 35. §-a értelmében, és az újabb utasítás 84. §-a 4-ik pontjához képest és általában a polgári kórházba küldött hadkötelesek haza szállítása tekintetében fennálló szabályok szerint fedezendők. — Budapesten 1886. évi január hó 7-én. Fejérváry s. k. honv. miniszter.

A m. kir. postatakarékpénztár külső szolgálatával megbízott közvetítő postahivatalok részére kiadott szabályzat kivonata.

(Vége.)
Egyebekben a fentebb körülírt eljárást kell követni.

Mindkét esetben a kifizetés megtörténte után a meghatalmazást be kell vonni s a fizetési utalványhoz fűzve, a napi számadáshoz csatolni.

Bizonytalan időre szóló meghatalmazás a 25. sz. nyomtatványon állítatik ki.

Ilyenek a betevő aláírásának mindenkor kir. közjegyző, vagy valamely kir. bíróság által kell hitelesíttetni.

A meghatalmazáson levő két szelvényt a meghatalmazott saját névaláírásával látja el, mire az így kiállított meghatalmazás a betevő által a közvetítő postahivatalnak átadandó, s a betevő ezen alkalommal esetleges jelszavát a postalkalmazott előtt följegyzezi.

A meghatalmazásban világosan fölemlítendő: a fizetési utalványok a betevőnek vagy meghatalmazottjának küldessenek-e, utóbbi esetben annak lakcíme pontosan kiteendő.

A közvetítő postahivatal a nála benyújtott meghatalmazást, szabályszerű kiállítását megvizsgálja, a kelti és helyi bélyegzővel, valamint saját aláírásával ellátja, s napi számadásával — esetleg külön boríték alatt, — a postatakarékpénztárnak elküldi. Ez a szelvényeket levágja, a meghatalmazást az elismerési záradékkal ellátja s a meghatalmazottnak, a szelvények egyikét pedig azon postahivatalnak küldi el, melyet a betevő megjelölt.

A közvetítő postahivatal, mielőtt a meghatalmazott valamely utalványozott összeg fölvetelére jelentkezik, mindenképp előtte a minden egyes alkalomkor fölmutatandó meghatalmazás érvényességéről meggyőződik, a fizetési utalványt a meghatalmazottal aláíratta, s ezen aláírást a postahivatalnál őrzött szelvényen levővel összehasonlítja, ha akadály nem forog fenn az összeg kifizetésénél és bevezetésénél, a szabályok értelmében eljár, — a meghatalmazást pedig a félnek visszaadja.

A betevő meghatalmazását bármikor visszavonhatja és erről a postatakarékpénztárt a 26. számú nyomtatványon értesíti, melyet megfelelőleg kitöltve, s aláírva bármely postahivatalnál vagy nyitva, vagy boríték alatt átadhat.

A postatakarékpénztár a visszavonás beérkezéséről a betevőt és az illető postahivatalt értesíti, s utóbbit utasítja, hogy a visszavont meghatalmazás alapján többé visszafizetéseket ne teljesítsen.

A közvetítő postahivatal a visszavonásról szóló értesítés vétele után a nála levő szelvényt a postatakarékpénztárnak beküldeni tartozik.

A visszavonás azon napon lép hatályba, melyen a postatakarékpénztár

Árverési hirdetés

Franyova községi „közlegelő február 3-án, d. e. 10 órakor árverés útján ez évi december 1. terjedő időre haszonbérbe fog adati. Kikiáltási ár 30.000 ft. Az árverelni szándékozók felhív. hogy fenti napon vagy személyesen megbízottjaik által megjelenjenek, vagy dig zárt ajánlataikat 10% bánatpénzzel látva a megelőző nap, délután 6 óráig be nyújtsák. A többi feltételek alólírottaknál megtekinthetők. (36—22) Franyován, 1886. jan. 17. A községi előjáróság.

közvetítettik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálhat minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve. Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskereki váltó- és bizományi üzlet

(282—16) **L. Kadelsburger.**

a Ferencz Pálnál Nagy-Becskereken.

Melléklet a „Torontál” 1886. évi 4-ik számához.

eket
sp-
res-
és

ön-
gen-
sak
?)
eze-
frt.

tt

E
em
zig
got;
ritve
anná
indu
mely
érde
hane
k l
ank
stet.

tt

el s
séges
sok kegyes
dönök egymást;
rekké, tisztán em
milyeneket Rouse
szeti állapotában
s a nacionalistává
a csirkék a gör
szárnyai alatt.

Mint legfiata
ház legrégibb tal
gos autochton
látnak magok mel
dékét.
Schäffler Al
cialista, a „Népe
ház öslakója, aki
tölti it idejét s
őszén kiszabadul.
listáknak azokból
elsóványodott alak
nyílt homlokkal, c
melyekből a meg

Melléklet a „Toronto” 1886. évi 4-ik számához.

566., 567. sz. b. v. 1886.

(48—1.1)

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött vajtól az 1881. LX. t. c. 102. §. értelmében ezennel közlöm, hogy a török-beesési tervet a k. kir. 3681. sz. végzése által Himler Herman t.-beesési lakos mint vajtól jávára, Predragovits Kristof, kumani lakos ellen 200 frt hátralekötés tőke, ennek 1885. szept. 1-től számított 6% kamatai és eddig összesen 14 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési vajtól alkalmával bíróság lefoglalt és 1668 frtá becsült k. bitorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a 3/1886. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kumandon lévő alperes lakásán leendő eszközlésére 1886. évi február hó 5-ik napjának, d. e. 8 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. LX. t. c. 107. §. értelmében a legtöbbet ígérők becsaron alul is eladtnak fognak.

Az elárverendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Torók-Beesén, 1886. évi január 9. napján.

Rankovits István,

kir. bír. végrehajtó.

9314. sz. 1885.

(45—1.1)

Arverési hirdetés.

A n.-beeskeréki kir. íszék mint ukvi hatóság részéről ezennel közlöm, hogy Kántz Sándor vajtólak, Vioglavín Zsiva kumani lakos vajtólakot elleni hátralekötés 257 frt 9 kr. tőke, ennek 1883. szept. 28-tól járó 8% kamatai, 93 frt 31 kr. eddigi és 10 forint jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett vajtólakot nyilvános árverés utján eladtnak fognak.

keréki kir. íszék területén fekvő a Franyova községben 139. sz. újkvben A. I. 148. r., 1210. ói. sz. ház és benne 400 frt kiküldött állást árban, — valamint a kumani 79. sz. újkvben A. I. (139, 140.) r. és 71. ói. sz. a. foglalt ház és benne 400 frt kiküldött árban, az ugyanott 1350, 2581-a, 3234-a, 4101. és 4194. r. sz. a. foglalt 896 frtá becsült egész urb. telek öttizenkettőnek egy harmada, végre az ugyanott 104 frtá becsült 4436. r. sz. 500 [J-olny] szőlőből álló ingatlanok és pedig a kumani 79. sz. újkvi ingatlanokra nézve özv. Vioglavín Joka özegegy jogánál részben a kumani 79. sz. vajtólakot nyilvános árverés utján eladtnak fognak.

Határnapul 1886. évi márczius hó 18. napjának, d. e. 10 órája, Franyova község házában, a kumani ingatlanra nézve pedig 1886. évi márczius 19. napjának, d. e. 10 órája, Kumán község házában kitűzték azon hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen határnapon esetleg becsaron alul is eladtnak fognak.

Kiküldési ár a fennebb kített becsár, melynek 10%-a a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bnatapénz gyanánt letetendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételt két egyenlő részletben lefizetni, és pedig az első a vétel napján azonnal, a másik felét 30 nap alatt az árverés napjától járó 6% kamatokkal együtt a n.-beeskeréki kir. adó- mint leteti pénztárnál lefizetni.

A bnatapénz az első részletbe beszámítottatik.

A többi árverési feltételek a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalnál ugy Franyova és Kumán község előjárásánál megtekinthetők.

Kelt a nagy-beeskeréki e. f. kir. íszék tkönyvi osztályának 1885. évi decz. hó 5-én tartott ülésében.

9363. sz. 1885.

(46—1.1)

Arverési hirdetés.

A nagy-beeskeréki kir. íszék mint ukvi hatóság részéről ezennel közlöm, hogy Davidovits Rada, franyovalakos vajtólakot elleni hátralekötés 53 frt 90 kr. tőke, ennek 1884. szept. 1-től járó 6% kamatai, 29 frt 59 kr. per, 8 frt 50 kr. vajtólak és 10 frt jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett vajtólakot nyilvános árverés utján eladtnak fognak.

Határnapul 1886. évi márczius hó 18. napjának, d. e. 10 órája, Franyova község házában kitűzték azon hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen határnapon esetleg becsaron alul is eladtnak fognak.

Kiküldési ár a fennebb kített becsár, melynek 10%-a a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bnatapénz gyanánt letetendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételt két egyenlő részletben lefizetni, és pedig az első az árverés napján azonnal a kiküldött kezéhez, a másodikat 30 nap alatt, az árverés napjától járó 6% kamatokkal együtt a n.-beeskeréki kir. adó- mint leteti pénztárnál lefizetni.

A bnatapénz az első részletbe beszámítottatik.

A többi árverési feltételek a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalnál és Franyova község előjárásánál megtekinthetők.

Kelt a nagy-beeskeréki e. f. kir. íszék tkönyvi osztályának 1885. évi decz. hó 12-én tartott ülésében.

9364. sz. 1885.

(47—1.1)

Arverési hirdetés.

A n.-beeskeréki kir. íszék mint ukvi hatóság részéről ezennel közlöm, hogy David Adolf vajtólak, Gráf Alois, t.-beesési lakos vajtólakot elleni hátralekötés 82 frt 50 kr. tőke, 102 frt 50 kr. tőke után 1881. szept. 20-tól járó 6% kamatai, 31 frt 60 kr. vajtólak és 10 frt jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett vajtólakot nyilvános árverés utján eladtnak fognak.

Határnapul 1886. évi február hó 26. napjának, d. e. 10 órája, T.-Beese község házában kitűzték azon hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen határnapon esetleg becsaron alul is eladtnak fognak.

Kiküldési ár a fennebb kített becsár, melynek 10%-a a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bnatapénz gyanánt letetendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételt két egyenlő részletben lefizetni, és pedig az első az árverés napján azonnal a kiküldött kezéhez, a másodikat 30 nap alatt, az árverés napjától járó 6% kamatokkal együtt a n.-beeskeréki kir. adó- mint leteti pénztárnál lefizetni.

A bnatapénz az első részletbe beszámítottatik.

A többi árverési feltételek a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalnál és T.-Beese község előjárásánál megtekinthetők.

Kelt a n.-beeskeréki e. f. kir. íszék tkönyvi osztályának 1885. évi decz. hó 12-én tartott ülésében.

9363. sz. 1885.

(47—1.1)

Arverési hirdetés.

A n.-beeskeréki kir. íszék mint ukvi hatóság részéről ezennel közlöm, hogy David Adolf vajtólak, Gráf Alois, t.-beesési lakos vajtólakot elleni hátralekötés 82 frt 50 kr. tőke, 102 frt 50 kr. tőke után 1881. szept. 20-tól járó 6% kamatai, 31 frt 60 kr. vajtólak és 10 frt jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett vajtólakot nyilvános árverés utján eladtnak fognak.

Határnapul 1886. évi február hó 26. napjának, d. e. 10 órája, T.-Beese község házában kitűzték azon hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen határnapon esetleg becsaron alul is eladtnak fognak.

Kiküldési ár a fennebb kített becsár, melynek 10%-a a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bnatapénz gyanánt letetendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételt két egyenlő részletben lefizetni, és pedig az első az árverés napján azonnal a kiküldött kezéhez, a másodikat 30 nap alatt, az árverés napjától járó 6% kamatokkal együtt a n.-beeskeréki kir. adó- mint leteti pénztárnál lefizetni.

A bnatapénz az első részletbe beszámítottatik.

A többi árverési feltételek a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalnál és T.-Beese község előjárásánál megtekinthetők.

Kelt a n.-beeskeréki e. f. kir. íszék tkönyvi osztályának 1885. évi decz. hó 12-én tartott ülésében.

szóló meghatalmazás esetén a meghatalmazott aláírása a postatakarékpénztártól már előbb megkapott s a hivatalban megőrzött meghatalmazási szelvényen levővel is összehasonlítandó.

Bizonytalan időre szóló meghatalmazás minden egyes ügylet befejezte után az illető meghatalmazottnak további használat végett visszaadatik, az egy-szeri esetre szóló ellenben a kifizetés alkalmával hivatalból bevonatik.

Azon esetben, ha valamely betétkönyvecske szerinti követelés végleg fölmondattott, a visszafizetés alkalmával a betétkönyvecskébe mindenek előtt a takarékpénztár által közölt kamatösszeget, mint betétet be kell vezetni és a 2-ik rovatba az összeg alatt „kamat” szót írni, ezen betétet azonban a napi aljegyzékbe fölvenni nem szabad; a visszafizetés egész összegét abba úgy, mint rendesen kitüntetni, az 5-ik követelés rovatba pedig „0”-t írni.

A betétkönyvecskét azonban a betevőnek vissza adni nem szabad, hanem a napi számadáshoz kell csatolni.

A beváltott fizetési utalványok a végleges kiegyenlítés folytán visszatartott betétkönyvecskék s az esetleg bevont meghatalmazások a napi, az utalványellenőrzési szelvények pedig a havi számadáshoz csatolatlanak.

58. §.

Ha az előző §§-okban körülírt esetekben a betevő személyazonosságára nézve kétely merülne fel, a postaalkalmazott, a kifizetést egyelőre megszünteti, s ha az illető fél három napi időközön belül sem bizonyíthatná be személyazonosságát, erről a postatakarékpénztárhoz azonnal jelentést tartozik tenni.

Hasonlóképen a kifizetés függőben

tartandó akkor is, ha a közvetítő hivatal az egyes okmányok összehasonlítása alkalmával egymástól eltérő adatokra akadt; például: ha a fizetési utalványon lévő adatok u. m. betétkönyvecske száma, betevő neve, a követelés összege és a betétkönyvecske között eltérés van, ha a betevő a jelszót nem tudja, ha a fizetési utalvány olyannyira bepiszkolódott vagy elrongyosodott, hogy a számadatok minden kétséget kizáró módon már ki nem vehetők, vagy végül, ha az esetleges meghatalmazás nincsen szabályszerűleg kiállítva.

Míndezzen esetekben, az utolsónak kivételével, azonnal a postatakarékpénztárnak jelentést kell tenni.

A postatakarékpénztár minden egyes esetben a szükségesnek mutatkozó nyomozásokat legott megejti, s az ebbeli eredményhez képest, minél előbb intézkedik.

59. §.

Ha egy fizetési utalvány az 1885. IX. t. cz. 19. és 20. §-aiban kijelölt, a rajta és szelvényén feljegyzett felvételi határidőn belül kifizetés végett be nem mutattnék, a posta-alkalmazott az illető ellenőrzési szelvényt „A határidő lejárt” megjelöléssel s a postahivatal helyi és kelti bélyegzőjének lenyomatával ellátva, még az nap a postatakarékpénztárhoz elküldi, mely utóbbi a fizetési utalvány megsemmisítését elrendeli, az illető összeget pedig a betevő számlájára új betét gyanánt elkönyveli.

Ha a betevő ilyen már lejárt fizetési utalvánnyal a közvetítő hivatalnál jelentkezne, a közvetítő hivatal az utalvány bevonása mellett a betevőt felvilágosítja, hogy az illető tőke-összeget, ha ennek kifizetését még kíváná, újból fel kell mondania. A bevont fizetési utalvány a legközelebbi napi számadáshoz

csatolandó, mely esetben azonban az erősebb papírból készült boríték használandó és a levél ajánlva küldendő.

60. §.

Kiskorúak és gondnokság alatt levők is jogosítva vannak önállóan visszafizetéseket felvenni (l. 20. §.), kivéve, ha törvényes képviselőik a postatakarékpénztárnál ez ellen írásbelileg tiltakoznak, vagy ha az aláírást a 20-ik § értelmében a szülők eszközölték; mely esetben ugyanazon § értelmében csak utóbbiak vannak foljogosítva, a fölmondást eszközölni és a visszafizetést felvenni.

Ez esetben a tilalom visszavonásáig, illetőleg a kiskorúság vagy gondnokság megszűntéig azok kezéhez semmiféle visszafizetés nem teljesíthetik.

A tilalom azon naptól kezdve lép hatályba, melyen az a postatakarékpénztár által jogosnak elismertetett.

Ha valamely betevő csödbe jut, a tömeggondnok, ha pedig valamely betevő elhal, jogutódjai, vagy ezek törvényes képviselői illetékességek kellő beigazolásával a közadós — illetőleg meghaltak — tőke- és kamat-követelését a postatakarékpénztárnál felmondhatják és nyugta mellett fölvehetik.

A fentemlített esetekre vonatkozó összes beadványokat közvetlenül a postatakarékpénztárhoz kell intézni, mely minden egyes esetben külön intézkedik.

A közvetítő postahivatalok tehát előforduló ily esetek alkalmával az illetőket kellőleg felvilágosítani tartoznak.

Hogy ki van jogosítva a fizetési utalványon a felveendő összeget nyugtázni, arról a postatakarékpénztár esetéről-esetre az illető közvetítő postahivatal külön fogja értesíteni.



léseket
: kap-
keres-
ban és

közön-
l igen
l csak
3.2)
pese-
12 fr.

lett

közvetítettik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztulvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálok minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve.

Egyuttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-beckereki váltó- és bizományi üzlet

(282—16)

L. Kadelsburger.